

ДЫЕГА МАРАДОНА
БЛІЗКА,
ЯК НІКОЛІ

5

ФРАНТАВЫ ДЗЁННІК
ЖУРНАЛІСТА-
ЗВЯЗДОЎЦА

11

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

18 ЛІПЕНЯ 2018 г.

СЕРАДА

№ 135 (28751)

ЛІЧБА ДНЯ

На 4,5
працэнта

ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года вырас ВУП Беларусі ў I паўгоддзі, паведамляе Нацыянальны статыстычны камітэт. Згодна з першай ацэнкай, аб'ём ВУП у бягучых цэнах склаў ВУН55,8 млрд, або ў супастаўных цэнах 104,5 працэнта да ўзроўню I паўгоддзя 2017 года. Рэальныя наяўныя грашовыя даходы насельніцтва Беларусі ў студзені — маі 2018 года склалі 107,7 працэнта да ўзроўню аналагічнага перыяду 2017-га.

Матрос з Каралеўскіх

Ёсць такая вёска ў Мёрскім раёне — Каралеўскія. Тут жыве сапраўдны матрос, які, тым не менш, не мае дачынення ані да мора, ані да караблёў і параходаў. Проста работнікау паромных перапраў у нас таксама называюць матросамі. Сяргей РУДАК з Каралеўскіх служыць на пароме і ўжо дваццаць два гады звязвае дзвінскія берагі ў пасёлку Дзісна. Дарога Верхнядзвінск — Празарокі дзякуючы яго парому нашмат карацейшая.

Фота Анатоля КІПЕШУКА.

КОРАТКА

• Працоўныя пенсіі ў Беларусі ў выніку пера-разліку з 1 жніўня павялі-чацца ў сярэднім на 10%. Гэта прадугледжана ўка-зам, які 17 ліпеня падпісаў Прэзідэнт Беларусі Аляк-сандр Лукашэнка.

• Сэрвісная зона для грамадзян, якія перася-каюць мяжу, адкрылася ў пункце пропуску «Но-вая Гута».

• Удасканаленае ко-лавае шасі з гідрамеха-нічнай перадачай для мадэрнізаванай сістэмы «Паланэз-М» паспяхова вытрымала дзяржаўныя выпрабаванні.

• Вучоныя гістарыч-нага факультэта БДУ адкрылі паселішча ста-ражытных славян кан-ца II — першай паловы V стагоддзя нашай эры, пацвердзіўшы гіпотэзу іх паходжання з тэры-торыі Беларускага Па-лесся.

• Авіяпарк «Белавія» папоўняць чатыры новыя Boeing 737 MAX.

• Беларускія права-ахоўнікі за паўгода лікві-давалі больш за 25 інтэр-нэт-крамаў наркатыкаў.

Падпіска-2018

РЫХТУЕМ БОЧКІ ЛЕТАМ...

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Тэлевізары, халадзільнікі, люстры, каровы і парасяты, мангалы, альтанкі, трымеры, мікрахвалёўкі, наборы садовай мэблі і рыш-тунку, чайнікі, культыватары, прасы, шпалеры...

У даўжэзным спісе прызоў, якія «Звязда» разыгрывала сярод пад-пісчыкаў, не было да нядаўняга часу хіба што бочак — прыгожых, дубовенькіх, у якіх так добра паставіць на зіму той жа хрусткай капусткі, грыбоў, агуркоў, мочаных яблыкаў ці нават віна...

СТАР. 7

Фінансавы выдатнік

НАША КЕМЛІВАСЦЬ РУБЕЛЬ БЕРАЖЭ

Што трэба ведаць пра бяспеку
банкаўскіх картак

У Беларусі расце колькасць кіберкрадзяжоў з картак. Але каб скрасці грошы з «пластыку», махляр павінен ведаць як мінімум нумар карты, тэрмін дзеяння і CVV-код з адваротнага боку. Якія яшчэ даныя нельга паведамляць староннім асобам і што рабіць, калі скралі картку, расказвае наш эксперт — дырэктар кампаніі электронных пляжжоў Assist Belarus Вячаслаў СЕНІН.

КАРТКІ БЫВАЮЦЬ РОЗНЫЯ

Па звестках Нацыянальнага банка, на тэрыторыі краіны дзей-нічае больш за 14 млн картак: сюды ўваходзяць і ўсе зарплатныя карткі, і студэнцкія, і дзіцячыя, і пенсійныя, і іншыя. Каля 70—80% усяго рынку — тыя самыя зарплатныя карткі.

Бываюць і крэдытныя карткі. Да гэтага віду пластыку трэба адно-сіць любыя дзеючыя на тэрыторыі краіны карткі растэрміноўкі, а іх, дарэчы, нямала. Напрыклад, «Халва», «Карта пакупок», «Smart-карта». Функцыянал у любой з такіх картак просты — безнаяўныя разлікі. Безумоўна, што банкі краіны імкнуцца дапоўніць любыя карткі рознымі «плюшкамі» нахштальт кэшбэку, павышанай працэнт-най стаўкі на астатак сродкаў на банкаўскім карт-рахунку і гэтак далей. Бывае, што картку напаяўняюць такімі перавагамі і яна становіцца ці пераходзіць у статус прэміяльнай.

СТАР. 4

ISSN 1990 - 763X

18135

9 771990 763008

ЯК ДАЦЬ РАДЫ «САНКЦЫЁНЦЫ»?

Прэзідэнт прыняў
з дакладам старшыню
Мытнага камітэта

Днямі на магілёўскім напрамку затрымалі два груза-вікі, якія накіроўваліся з Беларусі ў Расію з так званай санкцыйнай прадукцыяй па падробленых дакументах. Суправаджаў іх грамадзянін Расійскай Федэрацыі, які значыўся ў міждзяржаўным вышуку. Ён быў затрыманым, зараз праводзіцца праверка. Гэты факт прагучаў падчас дакладу старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта (ДМК) Юрыя Сянько кіраўніку дзяржавы Аляксандру Лукашэнку.

Прэзідэнт звярнуўся да старшыні ДМК з некалькімі пытаннямі. Ён пацікавіўся, як ідзе напавячальнасць рэспубліканскага бюджэту. «Усё ж такі ў вас велізарны пласт падатковага адміністравання», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. За першае паўгоддзе ў рэспубліканскі бюджэт паступіла 4,6 млрд рублёў плацяжоў, якія кантралюе ДМК. Гэта на 33,6 % больш, чым за аналагічны перыяд мінулага года. Як пракаментаваў пасля сустрэчы Юры Сянько, павелічэнне сумы напавячэння бюджэту адбылося з-за аўтаматызацыі працэсу ўзаемадзеяння мытні і бізнесу, аптымізацыі колькасці дакументаў і росту аб'ёму перавозак тавараў.

Другое пытанне — сітуацыя ў органах мытнага кантролю. «Вы туды прыйшлі з адной добрай мэтай — навесці парадак, бо хапала ў нас там праблем. Вы прафесіянал, спецыяліст, на гэта я і разлічваю, што парадак там будзе наведзены», — звярнуў увагу Прэзідэнт, цікавіўся сённяшнімі станаўленнямі ў Аляксандра Лукашэнкі таксама адзначыў, што апошнім часам усё радзей і радзей чуваць пра праўленне карупцыі ў мытных органах. «Хоць я не выключаю, што гэта ў нас там яшчэ не зжыта. Але ўжо таго, што было, напэўна, няма. Хацелася б спадзявацца», — рэзюмаваў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт пацікавіўся таксама, ці атрымалася выйсці на запланаваны ўзровень

аптымізацыі мытных органаў. Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка выказаў меркаванне, што «асабліва ў Мытным камітэце скарачаць няма чаго. Гэта орган, які працуе і прыносіць грошы». Па планах з 1 студзеня 2019 года мытня «Мінск-2» увойдзе ў склад Мінскай рэгіянальнай мытні. Колькасць падраздзяленняў на ўзроўні аддзелаў скараціцца з 56 да 45. Вызваляцца 59 штатных адзінак, якія плануецца накіраваць ва ўнутраныя пункты мытнага афармлення, а таксама на граніцы для здзяйснення пашпартнага кантролю ў асобных пунктах пропуску.

Наконт замежных тавараў, якія трапілі пад санкцыі Расіі, Прэзідэнт адзначыў, што гэта наш галаўны боль. Многае зроблена, але часам прыходзіцца чуць, што ў Беларусі дрэнна працуюць з гэтай катэгорыяй прадуктаў. «Ці вырешана гэта пытанне? І, калі гэта не так, нам неабходна смялей пра гэта гаварыць, бо, па інфармацыі спецслужбы, запраўляюць усімі негатывымі працэсамі, звязанымі з «санкцыённай» і іншымі пытаннямі, фірмы і кампаніі Расійскай Федэрацыі. Часам буйныя, за якімі стаяць буйныя дзялікі з цяжкімі пагонам. Гэта таксама неабходна гаварыць, не саромецца. Не мытнікам расійскім гаварыць, а інфармаваць урад і Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі, каб яны там разбіраліся са сваімі».

З моманту ўвядзення расійскім бокам так званых санкцый ДМК выявіў 2,2 тысячы адміністрацыйных правапарушэнняў, заведзена 30 крымінальных спраў па фактах незаконнага перамяшчэння 25 тысяч тон санкцыйных тавараў на суму 40,8 млн беларускіх рублёў. Пры гэтым Юры Сянько звяртае ўвагу, што зараз увозіцца менш такой прадукцыі.

Дадаткова старшыня ДМК адзначыў, што сёлета былі выяўлены вялікія партыі наркатыкаў. Як правіла, яны правозіліся транзітам у бок Расіі. Літаральна некалькі дзён таму каля Гродна ў пункце пропуску Брузгі быў затрыманы расіянін з 1,1 кілаграма какаіну.

Дадаткова старшыня ДМК адзначыў, што сёлета былі выяўлены вялікія партыі наркатыкаў. Як правіла, яны правозіліся транзітам у бок Расіі. Літаральна некалькі дзён таму каля Гродна ў пункце пропуску Брузгі быў затрыманы расіянін з 1,1 кілаграма какаіну.

НА ШЛЯХУ ДА МЭТ

Як наша краіна рухаецца да выканання Мэт устойлівага развіцця ААН, што адбываецца ў Беларускім саюзе жанчын і як рэалізуецца дэкрэт аб занятасці насельніцтва. Гэтыя тры пытанні абмеркаваў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка разам з Мар'янай Шчоткінай, намеснікам старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі, нацыянальным каардынатарам па дасягненні МУР, старшыняй Беларускага саюза жанчын.

Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што калісьці мы дамовіліся, што будзем садзейнічаць плану ААН у дасягненні Мэт устойлівага развіцця да 2030 года, бо гэта таксама і ў нашых інтарэсах. Згодна з ім, развіццё павінны атрымаць усе краіны, у тым ліку Беларусь. Аляксандр Лукашэнка спытаў нацыянальнага каардынатора, як ідзе работа ў гэтым напрамку.

Таксама Прэзідэнт спытаў пра грамадскую арганізацыю, у якой старшынствае Мар'яна Шчоткіна. На яго думку, гэта вельмі важна, бо, гаворачы пра грамадзянскую супольнасць, маюць на ўвазе і ветэранаў, і моладзь, і членаў прафсаюзаў і Беларускага саюза жанчын... «Гэта асноўная частка грамадзянскай

супольнасці Беларусі. Таму я назіраю збоку, як там ідуць справы», — адзначыў кіраўнік дзяржавы і прапанаваў даведацца, як развіваюцца падзеі, з першых вуснаў.

Аляксандр Лукашэнка таксама нагадаў, што даручаў назіраць за рэалізацыяй новай рэдакцыі дэкрэта па стымуляванні занятасці насельніцтва. Прэзідэнт пацікавіўся і гэтай тэмай.

Мар'яна Шчоткіна расказала, што сёння Беларусь займае асаблівае месца ў еўрапейскім рэгіёне і краінах СНД у дасягненні МУР. Мы знаходзімся на лідзіруючых пазіцыях. Пасля размовы з Прэзідэнтам яна ўдакладніла, што за мінулы год створана нацыянальная сістэма кіравання ў галіне МУР. Таксама важна мець магчымасць ацаніць прагрэс на гэтым шляху. Для гэтага да канца года плануецца сабраць усе паказчыкі на адну платформу.

Як каментуе нацыянальны каардынатар, мэты ўстойлівасці — гэта захаванне чысціні паветра, вады, зямлі, рост узроўню дабрабыту людзей і якасці жыцця. І гэтыя асноўныя мэты замацаваны ў нашых магістральных дакументах.

Зараз распрацоўваецца Нацыянальная стратэгія ўстойлівага развіцця да 2035 года. Тое, што ў яе будзе закла-

дзена, — перспектывы развіцця краіны. Гэта работа ідзе комплексна, структуравана і ў супрацоўніцтве з рознымі ведамствамі. У студзені прапануецца правесці нацыянальны форум па МУР, дзе будуць у тым ліку абмеркаваны прапановы па павышэнні эфектыўнасці стратэгіі.

Мар'яна Шчоткіна таксама лічыць, што вельмі важна перайсці на лакальны ўзровень. Нельга меркаваць толькі па сярэднім паказчыках. Неабходна глядзець на месцы і вырашаць, якія меры прымаць для развіцця.

Акрамя таго, старшыня Беларускага саюза жанчын расказала, што падчас размовы кіраўнік дзяржавы прапанаваў больш эфектыўна вылучаць жанчын на кіраўніцкія пасады ад БСЖ. Тых, хто жадае бачыць сябе і ў гэтым працаваць.

Што наконт дэкрэта аб садзейнічэнні занятасці, тут галоўным пытаннем з'яўляецца фарміраванне базы. Зараз яна рыхтуецца, праведзена вучоба па ўсіх рэгіёнах. Мар'яна Шчоткіна заўважае, што вельмі важна, каб не было мінулых памылак, каб з кожным чалавекам размаўлялі. Прапанавана, калі дэкрэт запрацуе са студзеня, ужо з верасня аправаваць гэтую базу, каб ліквідаваць недахопы.

Надзея АНІСОВІЧ.

■ Нашы дзеці

Дадатковыя групы на беларускай мове

адкрыюць у мінскіх дзіцячых садках з гэтага навучальнага года

Усяго па краіне працуе 2678 беларускамоўных груп у садках — 12,2 працэнта ад агульнай колькасці. У Міністэрстве адукацыі запэўніваюць: пажаданны бацькоў стараюцца выконваць. Так, усім упраўленням адукацыі рэкамендувана пры паставіцы на ўлік дзяцей, якія маюць патрэбу ў наведванні садкоў, увесці адпаведную калонку, дзе бацькі будуць пазначаць, на якой мове яны хацелі б, каб навучалася іх дзіця.

— Колькасць груп залежыць перш за ўсё ад попыту. У мінулым навучальным годзе ў сталіцы такіх груп павяччалася на пяць, — расказвае галоўны спецыяліст аддзела дашкольнай, агульнай сярэдняй і спецыяльнай адукацыі камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Алена МАКАРЭВІЧ. — Папярэдні аналіз той інфармацыі, якая паступае са службаў «адно акно», дзе ідзе паставіца на ўлік, і вынікі камплектавання паказваюць, што ў гэтым навучальным годзе плануецца павелічэнне колькасці такіх груп яшчэ на пяць. Усім бацькам, хто выказаў такое жаданне, месца для дзіцяці ў групе забяспечана. Але неабавязкова гэты садок будзе ў крокавай даступнасці.

Асабліва ўвага ўдзяляецца выданню падручнікаў для беларускамоўных груп. Пераглядаюцца таксама хрэстаматыі па мастацкай літаратуры, каб там былі больш прадстаўлены творы нашых аўтараў.

— Хачу падкрэсліць, што, нават калі адукацыйны працэс ідзе на рускай мове, гэта не значыць, што там увогуле няма беларускай. Тыпавым навучальным планам прадугледжваецца колькасць гадзін на развіццё маўлення па-беларуску, — заўважае Альбіна ДАВІДОВІЧ, намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення агульнай сярэдняй, дашкольнай і спецыяльнай адукацыі Міндукацыі.

У цэлым па краіне 95,8 працэнта дзяцей ва ўзросце ад трох да шасці гадоў атрымліваюць дашкольную адукацыю. Гэта адзін з самых высокіх паказчыкаў ахопу ў Еўропе. Але ёсць праблема з выдзяленнем месцаў у садках у крокавай даступнасці. Гэта датычыцца абласных цэнтраў, сталіцы. А ў Мінскім раёне нарматыў па забяспечанасці месцамі не выконваецца на 23,6 працэнта. Таксама за першае паўгоддзе 2018-га 6,6 тысячы хлопчыкаў і дзяўчатак не атрымалі пры першым звароце месца ў садку ў Мінскай і Брэсцкай абласцях.

На сёлета запланавана будаўніцтва 17 устаноў дашкольнай адукацыі. Чатыры з іх ужо ўзведзены. Калі казаць пра Мінскую вобласць, то завяршаецца будаўніцтва дзіцячага садка на 230 месцаў у Фаніпалі, а ў трэцім квартале будзе гатовы садок на 150 месцаў у Копішчы. Плануюць узводзіць новыя дашкольныя ўстановы і ў Барысянах і Смалевічах.

— Дастаткова запатрабаваны групы кароткачасовага знаходжання. Іх наведвае амаль 42 тысячы выхаванцаў, — дадае Альбіна Давідовіч. — Ёсць групы розных відаў: адаптацыйныя, прагулачныя, вячэрняга знаходжання, выхаднога дня, па падрыхтоўцы дзяцей да школы.

У сельскай мясцовасці запатрабаваны сямейныя садкі. У Мінскай вобласці, напрыклад, іх сем. А вось у сталіцы сямейныя групы не атрымалі папулярнасці сярод бацькоў.

Вострага недахопу выхавальнікаў, на думку Міндукацыі, не назіраецца. У ведамстве адзначаюць, што павышэнне (хоць і невялікае) заробку, павелічэнне адпачынку да 42 дзён спрацавалі на тое, каб палепшыць сітуацыю з цяжкімі кадраў.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

КОЛЬКАСЦЬ АХВЯР ПАВОДКІ Ў ЯПОНІІ ВЫРАСЛА ДА 222 ЧАЛАВЕК

Пры гэтым месцазнаходжанне яшчэ 20 чалавек застаецца невядомым, нягледзячы на тое, што пасля стыхійнага бедства прайшло больш за 10 дзён. Пра гэта паведаміла агенства Куодо ў аўторак, 17 ліпеня. Па-ранейшаму каля чатырох тысяч чалавек застаюцца ў эвакуацыйных пунктах. У пацярпелых раёнах не працуюць крамы, парушана праца водаправода. Пры эвакуацыйных пунктах адкрыты пункты выдачы гуманітарнай дапамогі. Адкрыты таксама і прыём валанцёраў. Нагадаем, на мінулым тыдні ліўневая дажджы абрынуліся на паўднёва-заходнюю і цэнтральную частку Японіі. Гэта прывяло да паводак і апоўзняў. У некаторых месцах рэкі, якія выйшлі з берагоў, затапілі значныя тэрыторыі.

ТРАМП ПАСАРАМАЦІЎ МЕРКЕЛЬ ЗА «ПАЎНОЧНЫ ПАТОК — 2» І НАТА

Падтрымка Германіяй будаўніцтва газаводу «Паўночны паток — 2» цяжка сумяшчаецца з членствам краіны ў НАТА, заявіў прэзідэнт ЗША Дональд Трамп у інтэрв'ю тэлеканалу Fox News. У апошні час прэзідэнт ЗША часта выказваўся пра тое, што будаўніцтва «Паўночнага патоку — 2» зробіць Еўропу і ў прыватнасці Германію залежнымі ад Расіі і яе энергарэсурсаў. На прэс-канферэнцыі пасля сустрэчы з прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным у Хельсінкі Трамп паабяцаў, што амерыканскі звадкаваны прыродны газ складзе канкурэнцыю расійскаму паліву ў барацьбе за еўрапейскі рынак. Па сцверджанні Трампа, Вашынгтон пакрывае 91 працэнт расходаў на бяспеку Еўропы. «А тым часам Еўропа выкарыстоўвае нас на сваю выгаду ў тым, што датычыцца тарыфаў і ўстанаўлення гандлёвых бар'ераў. Гэта забівае наш гандаль, бо ў мінулым годзе мы страцілі ў выніку каля 151 мільярда долараў», — адзначыў Трамп. На яго думку, еўрапейскія

члены НАТА павінны павялічыць свае выдаткі на калектыўную абарону.

ROLLS-ROYCE ПРАДСТАВІЎ НОВЫ СПАСАБ ПЕРАМЯШЧЭННЯ

Брытанскі вытворца люксавых аўтамабіляў Rolls-Royce прадставіў канцэпт электрычнага лятальнага таксі, піша CNN. Паведамляецца, што апарат зможа развіваць хуткасць да 400 кіламетраў за гадзіну, а максімальная далёкасць яго палёту складзе 800 кіламетраў. Таксі аснасцяць шасцю складанымі прапелерамі, чатыры з якіх будуць засоўвацца ў крылы, каб знізіць узровень шуму падчас палёту. На борце адначасова змогуць знаходзіцца да пяці пасажыраў. Таксама будзе магчымасць перавозкі грузаў і выкарыстання машыны ў ваенных мэтах. Па даных Rolls-Royce, запуск лятальнага таксі плануецца на пачатак 2020-х гадоў.

■ На слыху

ГРАН-ПРЫ «СЛАВЯНСКАГА БАЗАРУ»
ПАЕДЗЕ Ё РУМЫНІЮ

Узнагароды конкурсу выканаўцаў эстраднага песні былі ўручаныя падчас урачыстай цырымоніі закрыцця XXVII Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску».

Па выніках двух конкурсных дзён адразу два ўдзельнікі набылі аднолькавую колькасць балаў, а таму ўсё залежала ад вырашальнага голасу старшыні інтэрнацыянальнага прафесійнага журы — кампазітара, народнага артыста Расіі, Малдовы і Украіны Аляксандра Марозава. У выніку Гран-пры конкурсу — «Залатую ліру» і грашовы прыз у памеры 20 тысяч долараў — атрымаў спявак з Румыніі Марчэл Рошка, які на працягу ўсяго творчага спаборніцтва дэманстраваў выдатны музычны густ і віртуознае валоданне голасам.

«Мы спецыяльна трымалі інтрыгу да апошняга і не каментавалі чуткі аб тым, хто пераможа, — адзна-

чыў старшыня журы Аляксандр **МАРОЗАЎ**. — Але, як мне падалося, глядчы салідарныя з нашым выбарам. За сябе скажу так: не мае значэння, сучасная гучыць песня, альбо рэтра, альбо народная, у якім яна стылі і на якой мове, — яе можна выканаць таленавіта або не таленавіта. Калі ты сядзіш у журы і забываеш, што павінен выстаўляць адзнакі, а ўнутры адбываецца такая хімія, калі кожная нота, кожнае слова адгукаюцца ў сэрцы, — вось паказчык».

Што да пераможцы, то Марчэлу Рошку нядаўна споўнілася 28 гадоў і да музыкі малады чалавек мае самае непасрэднае дачыненне. Па прафесіі ён дырыжор, заснавальнік джазавага калектыву пры Нацыянальным музычным універсітэце Румыніі, супрацоўнік аркестра, кампазітар і часты госьць на румынскім тэлебачанні і радыё. На «Славянскім базары» ў яго спыталі, што рабіць цяжэй: спяваць альбо дырыжыраваць? «Дырыжыраваць, адначасова

фота БелТА

спяваючы», — з гумарам адказаў Марчэл. У спевака наогул рознабаковыя музычныя інтарэсы: так, ён з аднолькавым імпэтам расказвае, як дайшоў да фіналу талентшоу «Голас Румыніі» і «Х-Фактар» і як працуе рэгентам хору ў адной з цэркваў Бухарэста. «Я вельмі шчаслівы, — прызнаўся ён пасля цырымоніі ўзнагароджвання. — Давялося шмат папрацаваць над

сабой, але вынік быў гэтага варты. Адчуваю, што гэта проста мой год, калі ўсё складваецца і атрымліваецца, як марыў. Ці думаў, на што патраціць грашовы прыз? Хутчэй за ўсё, на творчасць: запішу новыя песні, буду рыхтавацца, каб прадставіць сваю краіну на іншых міжнародных конкурсах. «Еўрабачанне»? А чаму б і не, гэта адназначна вялікая культурная падзея і цікавы творчы вопыт!»

1-я прэмія конкурсу выканаўцаў з грашовым дадаткам у 15 тысяч долараў дасталася казахстанцу Амрэ, 2-я прэмія і прыз у памеры 10 тысяч долараў — украінскай спявачцы Міле Ніціч. 5 тысяч долараў і 3-е прызавое месца падзялілі прадстаўніца Польшчы Сільвія і беларус Яўген Курчыч. «Ці засмучаныя вы вынікам? Па шчырасці, не. Кожны конкурс — гэта карысны вопыт і школа жыцця. Хоць, зразумела, падрыхтоўка, барацьба, чаканне вынікаў — усё гэта насамрэч складана, — падзяліўся ўражаннямі Яўген. — Тым больш што я

літаральна з карабля на баль адразу са «Славянскага базару» адправіўся ў родны ўніверсітэт культуры і мастацтваў, дзе выкладаю і ўзначальваю сёлета камісіяю на ўступных экзаменах».

Акрамя таго, былі ўручаныя некалькі спецыяльных прэмій. Прызы ад Пастаяннага камітэта Саюза Беларусі і Расіі атрымалі беларус Яўген Курчыч і расіянка Аляксандра Карабешкіна. Таксама спявачцы з Расіі — яна, дарэчы, самая юная з сёлетніх удзельнікаў, Сашы ўсяго 18 гадоў — быў уручаны спецыяльны прыз Прэзідэнта Беларусі «Славянская надзея». Прыз ад Міждзяржаўнай тэлерадыёкампаніі «Мір» «Песня — шлях да Садружнасці» дастаўся спявачцы Тамрыко з Грузіі, а спецыяльная ўзнагарода імя Уладзіміра Мулявіна «За найлепшае ўвасабленне нацыянальнай тэмы і высокае выканальніцкае майстэрства» сёлета адправіцца на далёкую Кубу з каларытнай Рэбекай Эмбіль.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Кнігарня ў новым мікрараёне

У Віцебску ўчора, 16-га ліпеня, адкрылі кніжную краму «Прамень». Адбылося гэта ў новым мікрараёне Білева-2 — на ўскраіне абласнога цэнтра. Цяпер па кнігі мясцовым жыхарам не трэба будзе ездзіць далёка, бо крама ў крокавай даступнасці.

фота БелТА

У афіцыйнай цырымоніі адкрыцця ўдзельнічалі **намеснік міністра інфармацыі Беларусі Ігар БУЗОЎСКИ**, прадстаўнікі мясцовай улады, творчая інтэлігенцыя.

Паводле слоў Ігара Бузоўскага, грамадзяне нашай краіны ў час інтэрнэту па-ранейшаму цікавяцца друкаванымі кнігамі. І гэта вельмі добрая з'ява. Людзі разумеюць, што кнігі чытаць трэба, бо гэта дазваляе інтэлектуальна і духоўна расці, атрымліваць новыя веды. І кнігі ў ліку іншага дазваляюць правільна выхоўваць дзяцей.

Прыемным сюрпрызам для першай пакупніцы стаў падарунак з рук намесніка міністра — кніга перакладаў верша Янкі Купалы «А хто там ідзе»

на мовах свету». Выданне сёлета атрымала Гран-пры міжнароднага конкурсу «Мастацтва кнігі» дзяржаў — удзельніц СНД. Яе Ігар Бузоўскі ўручыў жыхарцы мікрараёна, дзе адкрылася крама.

Алена Прорашнева — мама трох дзяцей, раней працавала ў гандлі. У размове з карэспандэнтам «Звязды» адзначыла, што купіла паштоўку ручной работы, каб падарыць яе на дзень нараджэння старэйшай даччы. Ёй споўніцца 21 ліпеня 23 гады. У краму прыйшла з малодшым сынам Мацвеем, які скончыў першы клас віцебскай гімназіі № 7. Ён і падпіша сястры паштоўку. Хлопчыку, кажа маці, лёгка даюцца мовы. Таму яна вельмі рада, што ён будзе чытаць твор беларускага класіка на розных мовах. І вельмі ганарыцца тым, што, як убачыла ў кнізе, яе наклад усяго 800 экзэмпляраў. Яшчэ яна, як ні дзіўна, стала пераможцай у латарэі. Выйграла кнігу Валянціна Пікуля «На задворках вялікай імперыі».

У гонар адкрыцця наведвальнікам давалі 10-працэнтную зніжку — на кніжную прадукцыю.

У новай краме, якая займае 110 квадратных метраў, прадстаўлены шырокі асартымент кніг і канцільярскіх тавараў. Таксама ёсць цацкі, пазлы, наборы для творчасці і многае іншае. Дзякуючы адкрыццю крамы, створаны тры новыя рабочыя месцы.

Дарэчы, «Прамень» стаў дзявятай па ліку ў Віцебску кніжнай крамай сеткі ААТ «Белкніга», 16-м гандлёвым аб'ектам у Прыдзвінскім рэгіёне і 108-м — у Беларусі.

Аляксандр ПУКШАНСКИ.

■ Сугучча

МІЛАЯ СТАРОНКА

Тэма малой радзімы стане агульнай для пісьменнікаў з Беларусі і Расіі.

Сёлета асабліва ўвага ў нашай краіне аддаецца родным мясцінам. Паэты і пісьменнікі таксама не застаюцца ўбаку ад гэтай тэмы, тым больш што для многіх яна займае асаблівае месца ў творчасці. Першы намеснік старшыні Саюза пісьменнікаў Беларусі Алена Стэльмах адзначыла, што літаратары не толькі самі актыўна працуюць на гэтай глебе, але і запрашаюць сваіх расійскіх калегаў падтрымаць ідэю. Мяркуюцца арганізацыя круглых сталаў з удзелам творчых асоб абедзвюх краін, а таксама падтрымка для маладых пісьменнікаў, якія найбольш поўна праявляюць талент.

Алена Стэльмах звярнула ўвагу, што пры падтрымцы Грамадскай палаты Саюзнай дзяржавы можна значна пашырыць само паняцце малой радзімы і годна ўзнагародзіць найлепшых літаратараў з беларускага і расійскага бакоў.

— На працягу 20 гадоў беларускія аўтары ствараюць кнігі пра свае родныя мясціны, апяваюць іх значнасць, каштоўнасць для кожнага чалавека. Сёлета, я спадзяюся, адбудзецца своеасаблівы агляд дасягненняў плённай літаратурнай працы, — выказалася старшыня.

Грамадская палата Саюзнай дзяржавы з 2018 года аказвае падтрымку Саюзу пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы ў выдан-

ні часопіса «Белая Вежа», дзе публікуюцца мастацкія творы, навуковыя даследаванні і філасофскія развагі аўтараў краін-суседак.

Старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі, сустаршыня Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы Мікалай Чаргінец расказаў, што гэтай восенню ў Маскве пройдзе яшчэ адзін творчы праект. Круглы стол «Літаратура і песні на службе Саюзнай дзяржавы» зьбірае разам пісьменнікаў, паэтаў, выканаўцаў песень, якія змогуць не толькі абмяняцца планами, але і абмеркаваць магчымыя кірункі супрацоўніцтва на пляцоўках Беларусі і Расіі.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ

■ Стыхія

Ліпень разбушаваўся

Ад мінулай пятніцы ў краіне пануе вельмі няўстойлівае надвор'е. Атмасферныя фронты нясуць цёплае паветра і адначасова з гэтым — праліўныя дажджы. Не стаў выключэннем і вечар панядзелка. Ужо па сумнай традыцыі «паплыў» Мінск...

Падрабязнасці па ведамлі ў прэс-службе Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

— На вуліцы Кіжаватава ратавальнікі буксіравалі аўтамабіль, у якім разам з маці знаходзіліся двое немаўлят. У доме № 23 па вуліцы Кірава давялося адпампоўваць ваду з двух пад'ездаў шматпавярховіка. Вецер паваліў дзесяць дрэў, чатыры з якіх упалі на аўтамабілі. А на праспекце Незалежнасці рэкламны шчыт паляцеў проста ў падземны пераход.

Таксама ўжо не першы раз за тыдзень затапіла пешаходную зону па вуліцы Рэвалюцыйнай.

Як ведамлі ў дзяржаўным прадпрыемстве «Мінсктранс», з-за ўмоў надвор'я перыядычна перапыняліся трамвайны і тралейбусны рухі ў розных частках Мінска.

Стыхія таксама прагулялася і па горадзе Горкі Магілёўскай вобласці. Моцны вецер пашкодзіў дах на тэрапейтычным корпусе цэнтральнай раённай бальніцы. А па Ленінскім бульвары дрэва ўпала на аўтамабіль.

Сярод людзей пацярпелых няма. А 18 ліпеня па краіне зноў аб'яўлены аранжавы ўзровень небяспекі з-за прагназаваных навальніц.

Валяр'ян ШКЛЕННИК

Білеты паступаюць у продаж зімой

Запаветныя «пуцёўкі» на спаборніцтвы II Еўрапейскіх гульняў у Мінску паступаюць у продаж 1 снежня, пра гэта паведаміў менеджар па маркетынгу фонду «Дырэкцыя II Еўрапейскіх гульняў 2019 года» Максім Кашкалда.

«Білеты можна будзе набыць на адмысловым сайце minsk2019.ticketpro.by. Цэны на іх мы аб'явім у кастрычніку. Пачынаючы з 1 сакавіка білеты на гульні змогуць набыць праз сайт усе ахвотныя з любой краіны свету», — расказаў менеджар. Паводле яго слоў, бліжэй да старту спаборніцтваў білеты можна будзе набыць у касах Мінска і іншых гарадах Беларусі. Іх дызайн ужо распрацаваны і зацверджаны. Па меры прасоўвання прадукцыі будзе прадстаўлены выгляд білетаў цырымоніі адкрыцця і закрыцця.

Нагадаем, напярэдадні ў Мінску прайшоў семінар шэфамісіі і семінар для прэс-сакратараў НАК і вядучых СМІ краін Еўропы. У мерапрыемствах прынялі ўдзел прадстаўнікі

49 камандаў, якія будуць спаборнічаць на турніры ў наступным годзе, а таксама практычна 30 прадстаўнікоў масмедыя з Беларусі, Вялікабрытаніі, Венгрыі, Кіпра, Латвіі, Італіі, Нідэрландаў, Польшчы, Расіі, Румыніі, Славакіі, Славеніі, Чэхіі, Украіны, Эстоніі і іншых краін. Вядучыя сусветныя СМІ прадставілі журналісты расійскага інфармацыйнага агенцтва ТАСС і французскага France-Presse, брытанскіх медыяхолдынгаў BBC і Reuters, інтэрнэт-выданні, прысвечаныя бізнесу і палітыцы алімпійскага руху Around the Rings, камунікацыйнага агенцтва Mitchell Communications Agency.

Прадстаўнікі дырэкцыі па ведамлі гасцям аб інфармацыйных тэхналогіях, якія будуць даступны падчас II Еўрапейскіх гульняў, правілах мытнага афармлення і перавозкі грузаў для прадстаўнікоў сродкаў масавай інфармацыі. На семінары размова таксама ішла аб прыбыцці, ад'ездзе і размяшчэнні журналістаў, акрэдытацыі, арганізацыі работы транспарту для прэсы, аб маркетынгу і білетнай праграме спартыўнага форуму, трансляцыях і вясчаннях, PR-праектах.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

НАША КЕМЛІВАСЦЬ РУБЕЛЬ БЕРАЖЖЭ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Сёння найбольш распаўсюджаныя прэміяльныя картчныя прадукты — званья залатыя (Gold, «Голд») і плацінавыя карткі (Platinum). У цэлым, любы беларус пры жаданні можа аформіць сабе такую картку — пытанне ў большасці выпадкаў будзе толькі ў цане, якая даволі моцна адрозніваецца ў розных банках. Але існуюць і яшчэ больш прэстыжныя картчныя прадукты, якія звычайна недаступныя простама абывацелю. Напрыклад, Visa Infinite, MasterCard World Black Edition, MasterCard World Elite...

СІСТЭМА ПАРОЛЯЎ 3D-SECURE

Трэба разумець, што картку ў прынцыпе не варта перадаваць у рукі трэцім асобам і паведамляць ім любыя звесткі пра яе. Плацежныя сістэмы і банкі пастаянна працуюць над тым, каб павысіць бяспеку разлікаў карткай.

Вельмі важна памятаць, што бяспека сродкаў на карт-рахунку — гэта, у першую чаргу, персанальная адказнасць, і калі вы паводзіце сябе бесклапотна, то, якія б спосабы абароны ў карткі ні былі, усё роўна вы можаце патрапіць у непрыемную сітуацыю.

Напрыклад, адным з дадатковых спосабаў абароны з'яўляецца 3D-Secure або сэрвіс дадатковай аўтэнтыфікацыі. Гэты сэрвіс з'яўляецца яшчэ адной абаронай карткі перад аплатай. У БЕЛКАРТ ужо запушчаны і актыўна выкарыстоўваецца дадатковы спосаб абароны карткай у сеціве — Інтэрнэт Пароль БЕЛКАРТ. Такія спосабы абароны выкарыстоўваюцца пры інтэрнэт-разліках, у тым ліку і на замежных інтэрнэт-сайтах.

Напрыклад, вы хочаце нешта купіць праз інтэрнэт. Пры аплаце ў спецыяльнай форме ўводзіце даныя карткі і запаўняеце яшчэ дадатковыя графы для абароны. Пасля гэтага прыходзіць на нумар мабільнага тэлефона спецыяльны код, які трэба ўвесці, каб прайшла аплата. Нават калі так атрымалася, што вашы персанальныя даныя карткі апынуліся ў зламаныя, то мабільны тэлефон у вас і толькі туды прыходзіць sms са спецыяльным сакрэтным кодам для аплаты.

ЗАВЕСЦІ АСОБНЫ КАРТ-РАХУНАК У БАНКУ

Вельмі важна памятаць, што бяспека сродкаў на карт-рахунку — гэта, у першую чаргу, персанальная адказнасць, і калі вы паводзіце сябе бесклапотна, то, якія б спосабы абароны ў карткі ні былі, усё роўна вы можаце патрапіць у непрыемную сітуацыю. А каб гэтага не адбылося, трэба абавязкова выконваць некалькі правілаў бяспекі пры разліках.

Першае, ні ў якім выпадку з зарплатнай карткай нельга ездзіць за мяжу і купляць нешта ў замежных інтэрнэт-крамах. Для гэтай мэты абавязкова завядзіце асобны карт-рахунак у банку і картку да яго. У гэтым выпадку важна разумець прынцыповую розніцу воль і чым.

Часам да зарплатных рахункаў банк выдае дзве карткі. Картка — гэта ключ да рахунку ў банку. І калі ў вас адзін рахунак, але два ключы, то гэта

Даведка «Звяды»

Вячаслаў СЕНИН — дырэктар Assist Belarus. У банкаўскай сферы Вячаслаў прапрацаваў больш за восем гадоў, з 2013 года — у беларускім інтэрнэт-эквайрынгу. Пад яго кіраўніцтвам Assist Belarus запусціў супрацоўніцтва з многімі кампаніямі-лідарамі ў розных сферах бізнесу Беларусі (гасцінічныя паслугі, чыгуначныя перавозкі, білетныя аператары, інтэрнэт-крамы, сэрвісы па дастаўцы ежы, тэлекам-аператары, кветкавыя крамы і іншае), а таксама пачаў падключачь бізнес да анлайн-плацяжоў праз сістэму АІС «Разлік».

тое самае, што адзін ключ. Калі даныя карткі па неасцярожнасці трапляюць ашуканцам, то другая картка вас не выратуе. Любы з ключоў (картак) дае доступ да грошай на карт-рахунку. Дзве карткі да рахунку зручна, але і выпадкі, калі раптам адна картка згубілася ці выйшла «са строю», тады другая выконвае функцыю запасной. А бяспека — гэта асобны карт-рахунак і картка да яго.

ЛІМІТЫ ПАТРАБУЮЦЬ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Бывае, што кліенты валодаюць вельмі высокімі ведамі ў пытаннях фінансавай адукацыі і добра разбіраюцца ў лімітах пры разліку карткай. Але і ў іх узнікаюць пытанні.

Напрыклад, вы ўсталёўваеце сабе ліміт па картцы, што звыш эннай сумы грошай (скажам 30 у. а.) вы разлічыцца не зможаце ці ставіце забарону на разлікі па картцы ў «небяспечных» краінах. І тады, нават калі даныя карткі нейкім чынам атрымаюць ашуканцы, то звыш гэтай сумы ліміту зняць з карт-рахунку яны не змогуць. Такі спосаб абароны выкарыстоўваюць грамадзяне, у якіх адна картка (у тым ліку і зарплатная) на ўсе выпадкі жыцця.

Важна разумець, што ліміты па картках патрабуюць яшчэ большай дысцыпліны. Таму што нават у самых прасунутых карыстальнікаў картка можа быць нюанс. Прыклад з жыцця. Вы ведаеце, што зарплатнай карткай будзеце разлічвацца ўсюды, акрамя скажам Польшчы, Індыі і Тайланда. І ставіце забарону на любыя разлікі ў гэтых краінах. Зрабіць гэтыя рэчы цяпер лёгка самастойна з дапамогай інтэрнэт-банкінгу або мабільнага банкінгу. А калі вы ўсё яшчэ не асвоілі гэты інструмент дыстанцыйнага банкаўскага абслугоўвання (ДБА), то гэта можна зрабіць з дапамогай банкаўскага спецыяліста, напрыклад, пры наведванні аддзялення банка асабіста.

Дык вось, паставілі забарону і забыліся. Прайшло паўгода, вы вырашылі нешта купіць у інтэрнэце, а сайт, на якім хочаце здзейсніць куплю, аказаўся польскім. А ў вас забарона на разлікі ў гэтай краіне, і паставілі вы гэтую забарону паўгода таму.

Спрабуеце аплаціць, а аплата не праходзіць. Нервуецца, тэлефануеце ў банк, задаеце пытанні, просіце зняць ліміты. Потым заходзіце ў інтэрнэт-банкінг і здымаеце згаданую забарону, і толькі пасля гэтага купляеце тое, што хацелі. А калі банк тую забарону здыме не адразу, а толькі, скажам, на працягу трох гадзін або больш? То трэба чакаць. А калі вы ў іншай краіне, то патэлефанаваць у банк — гэта значыць аплаціць роўмінг. Нятаннае задавальненне.

Вось і атрымаеце, што быццам бы ліміты, забароны — гэта зручна, але

патрабуюць высокай дысцыпліны. Працей завесці асобны карт-рахунак, з дапамогай таго ж інтэрнэт-банкінгу, або мабільнага банка, або сэрвісу пераводаў ажыццяўляць перавод на такую картку. Трэба вам нешта купіць на нейкім сайце на суму пяць долараў? Вы роўна гэтую суму на сваю спецыяльную картку для разлікаў у інтэрнэце і кладзеце. Здзейснілі плацеж, і картка пустая. Нават калі даныя такой карткі атрымалі зладзеі, то грошай там няма, і з'яўляюцца яны тады, калі вам трэба нешта купіць.

ЗАЎСЁДЫ SMS-АБВЕСТКА

Другім галоўным правілам бяспечнага выкарыстання карткі з'яўляецца падключэнне паслугі sms-абвесткі па руху грашовых сродкаў на карт-рахунку ў банку. Прышла зарплата, пенсія, стыпендыя — атрымалі sms з паведамленнем, што пэўная сума залічаная. Схадзілі ў краму, купілі прадукты, разлічыліся карткай — прыйшло на сотовы sms. Гэта зручна. Вы заўсёды ведаеце колькі грошай у вас ёсць, таму што пасля кожнай аплаты аўтаматычна «скажа» рэшту сродкаў.

Ні ў якім выпадку з зарплатнай карткай нельга ездзіць за мяжу і купляць нешта ў замежных інтэрнэт-крамах. Для гэтай мэты абавязкова завядзіце асобны карт-рахунак у банку і картку да яго.

А яшчэ бяспека. Таму што калі страцілі картку ці яе ўкралі, а зламаныкі дзесяці знялі з яе грошы ці нешта купілі ў краме, то вам прыйдзе sms з абвесткай. І адразу зразумееце, што вашы грошы крадуць.

У гэтым выпадку трэба тэрмінова блакаваць картку. Ёсць некалькі спосабаў: патэлефанаваць у банк, які выдаў картку, заблакаваць картку з дапамогай інтэрнэт-банкінгу або мабільнага банкінгу або спецыяльнага sms-запыту ў банк аб блакаванні. Вядома, найбольш зручны спосаб — мабільны або інтэрнэт-банкінг.

Тут галоўнае — умець карыстацца гэтым сэрвісам і наяўнасць інтэрнэту, таму што калі выкарыстоўваць спосаб званка ў банк, то можна доўга чакаць адказу аператара, асабліва ў выхадныя дні. Тут усё індывідуальна і залежыць ад канкрэтнага банка, таму што call-цэнтры ва ўсіх розныя.

Для бяспечнага зняцця наяўных грошай у банкамаце трэба памятаць, што, па-першае, заўсёды рабіце гэта ў добра прагляданых месцах, напрыклад у холе атэля. Па-другое, заўсёды чытайце, што з'яўляецца на экране банкамата, бо там могуць быць паказаны розныя банкаўскія камісіі пры зняцці гатоўкі.

Сяргей КУРКАЧ.

У БАРАЦЬБЕ ЗА ЯКАСЦЬ

Аб'яўлены конкурс на атрыманне прэміі СНД за дасягненні ў галіне якасці прадукцыі і паслуг 2019 года

Дадзены конкурс праводзіцца з мэтай падтрымкі нацыянальных ініцыятыў і аб'яднання намаганняў дзяржаўных органаў кіравання, накіраваных на павышэнне якасці і канкурэнтаздольнасці прадукцыі або паслуг.

Прэмія СНД прысуджаецца адзін раз на два гады за дасягненне значных вынікаў у галіне якасці прадукцыі (паслуг), гарантаванне яе бяспекі, а таксама ўкараненне сучасных метадаў менеджменту якасці. У конкурсе могуць прыняць удзел юрыдычныя асобы любой арганізацыйна-прававой формы, якія зарэгістраваны ў любой дзяржаве — удзельніцы СНД і ажыццяўляюць вытворчасць прадукцыі (акрамя вытворчасці ўзбраення і ваеннай тэхнікі) ці аказваюць паслугі.

Галоўнымі крытэрыямі з'яўляюцца пацвярджэнне высокай якасці прадукцыі або паслугі на працягу не менш як двух гадоў і ажыццяўленне эксперту прадукцыі (паслуг) не менш як дзве дзяржавы — удзельніцы СНД.

Больш падрабязна аб умовах конкурсу чытайце на нашым сайце zviazda.by.

Сяргей КУРКАЧ

Аўто

Грошай няма?

Продажы новых машын за першае паўгоддзе 2018-га выраслі ў разы

Беларуская аўтамабільная асацыяцыя апублікавала вынікі продажаў новых легкавых і камерцыйных аўтамабіляў за першае паўгоддзе бягучага года. Лічбы, скажам шчыра, даволі нечаканыя — асабліва ў параўнанні з апошнімі гадамі.

Мяркуюце самі: па даных БАА, колькасць набытых у афіцыйных дилераў легкавых і камерцыйных аўтамабіляў у першым квартале 2018 года дасягнула 23 196. Гэта на 70,5 % больш, чым за аналагічны перыяд у 2017-м, а таксама на 92,2 % больш, чым за той жа час у 2016-м.

Лідзіруе француз — кампанія Renault рэалізавала 5845 аўтамабіляў, а гэта на 30 % больш, чым за студзень — чэрвень 2017 года. Далей ідзе LADA, якая прадала 4206 машын, што на 213 % перавышае вынік мінулага года. Трэцяе месца за канцэрнам Volkswagen — 3248 аўто і пяцідзесяціпрацэнтны рост.

Вядома, напрошваецца пытанне — а як там Geely? Кампанія трапіла ў топ-10 рэйтынга продажаў і заняла дзевятае месца. Усяго за першае паўгоддзе 2018 года было рэалізавана 810 аўтамабіляў маркі, што на 311 % больш, чым за той жа перыяд мінулага года. Нагадаем: планавалася, што ў 2018-м з канвеера «БелДжы» сыдуць 25 тысяч аўтамабіляў — каля 22 тысяч пойдзе на Расію, астатнія некалькі тысяч — на продаж у Беларусі.

Аўтамабіль, які куплялі найчасцей за гэты перыяд, — усё яшчэ Volkswagen Polo — 2194 машыны. Другое месца — LADA Vesta — была прададзена 1971 такая мадэль. Цікава, што з трэцяга па шостае месца — толькі Renault: Logan (1571 аўто), Sandero Stepway (1415), Duster (1241) і Captur (1018).

Упершыню ў рэйтынг увайшоў аўтамабіль беларускай зборкі: Geely Atlas і заняў дзевятае месца — дилеры рэалізавалі 746 аўто.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ

■ Зорка — да нас

Айчынныя аматары спорту доўга не маглі паверыць, што вялікі, непараўнальны, легендарны, адзін з найлепшых футбалістаў мінулага стагоддзя будзе датычны да беларускага футбола. Спачатку размовы аб тым, што Дыега Арманда Марадона стане часткай сістэмы брэсцкага «Дынама» лічыліся толькі чуткамі, а сам клуб пастаянна ўхіляўся ад адказаў на пытанні журналістаў на гэтую тэму. Пасля адстаўкі трэнера брастаўчан хтосьці пачаў меркаваць, што менавіта на трэнерскую пасаду можа быць запрошаны знакаміты аргенцінец, а крыху больш за два месяцы таму кіраўніцтва «Дынама» паведаміла, што Марадона стане старшынёй праўлення клуба.

Фота БелТА

«КАЛІ Я СКОНЧУ СВАЮ КАР'ЕРУ Ў БРЭСЦЕ, ТО ЗАСТАНУСЯ ТУТ ЖЫЦЬ»

Як легенда футбола пабываў у Беларусі

У разгар чэмпіянату свету па футболе ў Расіі, на якім Дыега падтрымліваў сваю зборную, прэс-служба брэсцкага клуба абвясціла, што Марадона прыедзе на матч «Дынама» супраць «Шахцёра» 16 ліпеня. Падзея па-сапраўднаму знакавая для горада, таму не дзіўна, што яна сабрала ў будны дзень мноства народу не толькі на стадыёне, але і каля гасцініцы, у якой прайшла прэс-канферэнцыя Марадоны. Прысутнічалі там, вядома, і журналісты, дарэчы, не толькі беларускія: пагутарыць з вялікім футбалістам прыехалі калегі з Расіі і нават Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў.

Аб прапанове ад «Дынама»

Дыега прыляцеў у брэсцкі аэрапорт раніцай панядзелка на ўласным самалёце, выйшаўшы з яго, ён пацалаваў руку і прыклаў яе да беларускай зямлі.

— У першую чаргу хачу падзякаваць сваёй маме, якая ўжо на нябёсах. Яна накіроўвае мяне ва ўсіх учынках, — пачаў сваю гутарку Марадона на прэс-канферэнцыі. — Дзякуй «Дынама-Брэст» за тое, што зрабілі мне гэтую прапанову. Я ні секунды не сумняваюся, убаць, што гэта сур'ёзны праект. Я рады быць тут. Калі скончу сваю кар'еру ў Брэсце, то застануся тут жыць. Цяпер мне неабходны невялікі адпачынак, таму што я паўтара года не быў у Аргенціне, не бачыў дзяцей і сясцёр, сваіх астатніх сваякоў. Пара зарадзіць батарэйку, каб вярнуцца сюды і зрабіць з «Дынама» каманду, якая зможа змагацца і радаваць усіх балельшчыкаў. Хачу зрабіць так, каб яны ганарыліся футбалістамі. Я ўжо пераадзеты, гатовы праводзіць першую трэнерскую, — з усмешкай заявіў Марадона. — Вядома, за адзін дзень каманду не пабудоваць, трэба час, каб яна магла ствараць канкурэнцыю, і потым мы пагаворым аб выніках.

Пра Беларусь і мясцовы футбол

Марадона адзначыў, што змог бы застацца жыць у нашай краіне, нават нягледзячы на няўстойлівае і часам халоднае надвор'е.

Вядомы футбаліст сказаў, што ўжо знаёмы з многімі лідарамі дзяржаў і ў будучыні хацеў бы пазнаёміцца з прэзідэнтам Беларусі.

— У мяне вельмі вялікія ўспаміны пра Фідэля Кастра, Чавеса, Мадурэ, Артэгу, Кадафі. Таксама я ведаю Пуціна і цяпер хачу зрабіць фатаграфію з Аляксандрам

Лукашэнкам. Спадзяюся, ён стане найбольшым балельшчыкам.

Дыега запэўніў, што знаёмы з беларускім футболам і ведае не толькі той клуб, у якім будзе працаваць.

— Я паважаю ўсіх сапернікаў, але не буду казаць пра БАТЭ ці іншыя клубы. Буду казаць толькі пра маё «Дынама». Як я ўжо адзначаў, мы пастараемся зрабіць каманду, якая будзе змагацца за найлепшыя месцы. Мы павінны быць мацнейшымі ментальна, а не толькі фізічна. Я хачу даць гульцам найлепшае са сваёй футбольнай кар'еры, падзяліцца вопытам.

Марадона не выключае, што дзеля работы ў «Дынама» ён нават вывучыць рускую мову.

— Вядома, я не пачну размаўляць на ёй так, як вы. Але на ўстаноўках гульцам буду выкарыстоўваць. Збіраюся паляпшаць свой слоўнік запас, каб размаўляць з футбалістамі хаця б часткова на адной мове. Думаю, на гэта ў мяне будзе час. Кантракт з «Дынама» — адна з найлепшых падзей у маім жыцці. Я думаю, што ў свае гады ўжо не змагу ўзяць каманду, аказалася, што магу, паспрабую, па меншай меры.

Пра чэмпіянат свету ў Расіі

Адной з непазбежных тым на прэс-канферэнцыі стаў чэмпіянат свету ў Расіі. Дыега Марадона даў сваю разгорнутую ацэнку мундзіялу.

— Мы бачылі вельмі добры чэмпіянат, многія каманды здзівілі, многія гульцы добра сябе паказалі, напрыклад, Мбапэ, Азар. І наадварот, Неймар, Раналду, Месі, якія былі далёкія ад сваёй найлепшай гульні. Арганізацыя чэмпіянату была цудоўная, улічаны ўсе дэталі. Чуў, што былі людзі, якія хацелі нанесці шкоду мундзіялу, але Пуцін выдатна ўсё падрыхтаваў і зрабіў так, каб службы бяспекі працавалі выдатна і балельшчыкі без праблем маглі хадзіць на стадыёны, — адзначыў Марадона. — Калі казаць пра зборную

Расіі, яна зрабіла больш, чым ад яе чакалі. Да мундзіялу магла прайграць любой камандзе, а зараз атрымалася выйць былых чэмпіёнаў свету, зборную Іспаніі. Гульцы стараліся, выклаліся па поўнай, у іх не было ні Неймара, ні Раналду, ні Азара, але яны справіліся. Іх перавага была ў тым, што яны беглі, беглі і беглі.

Калі я глядзеў фінал, казаў сабе: ужо не ты гуляеш, гуляюць іншыя футбалісты. Я нашмат больш забаўляўся з мячом, у параўнанні з тым, што адбываецца цяпер. Няма гульцоў, якія мяне здзіўляюць, няма гульцоў, якія забіваюць вялікія галы. Зрэшты, мы павінны забыць гэты чэмпіянат свету і прыглядацца да наступнага.

Пасля прэс-канферэнцыі Марадона адправіўся на стадыён, дзе з'явіўся ў касцюме з эмблемай «Дынама». Публіка сустракала легенду гучнымі авацыямі і крыкамі «Дыега!». Павітаўшыся з балельшчыкамі і футбалістамі, Марадона адправіўся на трыбуну, адкуль і глядзеў матч свайго клуба з салігорскім «Шахцёрам». (Брастаўчане, нягледзячы на зорную падтрымку, прайгралі. Можна, перахваляваліся?)

Адзначым, што на сустрэчы з Дыега Марадонам гаворка ішла таксама пра тое, што ў Брэсце хутка з'явіцца акадэмія футбола імя Марадоны і новы стадыён на 30 тысяч месцаў.

Дырэктар па развіцці брэсцкага «Дынама» Віктар РАДЗЬКОЎ:

— Віншую ўсіх, хто мае дачыненне да брэсцкага «Дынама». У нас шмат планаў, якія мы збіраемся рэалізаваць разам з Дыега. Плануецца, што новы стадыён з'явіцца на Камянецкім кальцы, — гэта зручная аўтамабільная развязка. Канцэпцыя стадыёна будзе вакол сям'і, якая павінна трапляць на тэрыторыю арэны з раніцы і праводзіць там увесь дзень да матча. На тэрыторыі новага стадыёна будзе вялікая колькасць фуд-кортаў, а таксама музей футбола Брэсцчыны. Мы не баімся заяўленай змяшчальнасці ў 30 тысяч. Так, гэта даволі маштабна для Беларусі, але, улічваючы фактар нашага

боса Дыега Марадоны, на якога могуць прыляцець паглядзець з усяго свету, паказчык цалкам нармальны. Там таксама будзе гандлёвы цэнтр, бізнес-цэнтр, гасцініца і акадэмія Марадоны. У яе будучы адбірацца найлепшыя гульцы, хлопцы, якія будуць выйграваць Лігу Еўропы і Лігу чэмпіёнаў. Мы нават замахнёмся на большае — чэмпіянаты свету і Еўропы.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.
г. Брэст

Фізіка — у аўтсайдарых

... а на хвалі інтарэсу — спецыяльнасці ІТ-сферы

Учора а 18-й гадзіне дзверы прыёмных камісій у вышэйшых навучальных установах зачыніліся. Сёлета, каб вызначыцца з месцам сваёй вучобы, у абітурыентаў, што прэтэндавалі на бюджэтную форму навучання, было шэсць дзён.

Апошнія тры гадзіны да закрыцця прыёмных камісій традыцыйна самыя напружаныя: абітурыенты с невысокай сумай балаў ці з баламі, набліжанымі да прахаднага, сумняваюцца і вагаюцца да апошняга. Некаторыя не вытрымліваюць нервовага напружання і забіраюць свае дакументы. Часам сумнявацца ў сваіх шанцах пачынаюць нават абітурыенты з дастаткова высокімі баламі, і ў выніку на факультэт залічваюць тых, хто набраў значна меншую суму. Такая сітуацыя характэрная для тэхнічных ВНУ, дзе на большасці спецыяльнасцяў патрабуюць аднолькавы набор сертыфікатаў ЦТ.

Учора раніцай яшчэ шмат дзе колькасць пададзеных заяў была меншай за колькасць выдзеленых бюджэтных месцаў. Так у Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце на фізіка-матэматычным факультэце на спецыяльнасць «матэматыка і інфарматыка» было пададзена 58 заяў на 70 месцаў, а на спецыяльнасці «фізіка і інфарматыка» — 20 заяў на 50 месцаў. Сітуацыя з фізікай па-ранейшаму сумная.

У Беларускім дзяржаўным універсітэце не вельмі аптымістычная сітуацыя складалася на механіка-матэматычным факультэце на спецыяльнасцях «механіка і матэматычнае мадэляванне» — 20 прэтэндэнтаў на 40 месцаў; матэматыка (кірунак «навукова-канструктарская дзейнасць») — 3 прэтэндэнт на 20 месцаў; матэматыка (навукова-педагагічная дзейнасць) — 13 прэтэндэнтаў на 25 месцаў і «матэматыка» (эканамічная дзейнасць) — 11 прэтэндэнтаў на 20 месцаў. Затое на спецыяльнасці «матэматыка і інфармацыйныя тэхналогіі» (кірунак — «вэб-праграмаванне і інтэрнэт-тэхналогіі») на 20 месцаў прэтэндавалі 54 чалавекі, на спецыяльнасці «матэматыка інфармацыйныя тэхналогіі» (матэматычнае і праграмае забеспячэнне мабільных устройстваў) — на 20 месцаў падалі 28 заяў. Відавочна, што ІТ-сфера застаецца для моладзі найбольш прыцягальнай. Так, на факультэце прыкладной матэматыкі і інфарматыкі на спецыяльнасць «інфарматыка» на 95 месцаў было пададзена 150 заяў, «прыкладная інфарматыка» («праграмае забеспячэнне камп'ютарных сістэм») — 60 заяў на 25 месцаў. І літаральна на вачах колькасць пададзеных дакументаў павялічвалася. Затое не моцна цікавілі моладзь «эканамічная кібернетыка» і «прыкладная матэматыка» (кірунак — «навукова-вытворчая дзейнасць»).

На факультэце радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій таксама найбольшай папулярнасцю карыстаюцца «камп'ютарная бяспека» (кірунак — «радыёфізічныя сістэмы і праграма-тэхнічныя сродкі») — 81 прэтэндэнт на 54 месцы і «прыкладная інфарматыка» («інфармацыйныя тэхналогіі тэлекамунацыйных сістэм») — 57 ахвотных на 40 месцаў. У аўтсайдарых — спецыяльнасці «радыёфізіка», «фізічная электроніка» і «аэракасімічныя радыёэлектронныя і інфармацыйныя сістэмы і тэхналогіі».

Пры гэтым у БДУ на чатыры факультэты падалі дакументы абітурыенты з сумай балаў больш як 391, у тым ліку і ўладальніца 400 балаў — выпускніца пінскай гімназіі № 3 Настасся ЖАЎНЕРЫК (пра яе мы пісалі ў суботнім нумары). Увогуле на факультэце міжнародных адносін у 11 абітурыентаў сума балаў знаходзіцца ў дыяпазоне ад 391 да 400, таму менавіта гэты факультэт, хутчэй за ўсё, зноў паставіць рэкорд па прахадных балах у краіне.

Ёсць абітурыенты з сумай балаў больш як 391 таксама ў Беларускім дзяржаўным медыцынскім універсітэце, Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце, у БДУІР...

З 18 ліпеня распачынаюцца ўступныя выпрабаванні, якія праводзяцца непасрэдна ва ўстановах адукацыі. Маюцца на ўвазе экзамены па творчасці, фізічнай культуры, а таксама экзамены для абітурыентаў, якія паступаюць на аснове сярэдняй спецыяльнай адукацыі на скарачаныя тэрміны навучання. Уступныя іспыты арганізаваны толькі ў адну сесію: як для асоб, што паступаюць за кошт сродкаў бюджэту, так і на платнай аснове.

Уступныя выпрабаванні пройдуць у наступныя тэрміны: з 18 да 21 ліпеня — у Акадэміі МУС, Магілёўскім інстытуце МУС, Універсітэце грамадзянскай абароны МНС;

з 18 да 26 ліпеня — у Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, Беларускай дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў;

з 18 да 24 ліпеня — у іншых ВНУ.

з 18 да 25 ліпеня ў ВНУ сельскагаспадарчага профілю пры паступленні на дзённую форму навучання.

Тэрміны залічэння на «бюджэт» наступныя: да 24 ліпеня — у ВНУ сілавых ведамстваў, да 28 ліпеня — у творчых, сельскагаспадарчых і іншых ВНУ.

Прыём дакументаў на вакантныя бюджэтныя месцы ў рамках дадатковага набору будзе весціся ў ВНУ сілавых ведамстваў з 26 да 28 ліпеня (залічэнне да 30 ліпеня), у творчых ВНУ — з 30 да 31 ліпеня (залічэнне да 1 жніўня) і ў іншых ВНУ — з 30 ліпеня да 1 жніўня (залічэнне да 3 жніўня).

Тэрміны залічэння на платную форму навучання ў ВНУ сілавых ведамстваў — да 2 жніўня, у творчых ВНУ — да 3 жніўня, у іншых ВНУ (акрамя завочнай формы навучання ў сельскагаспадарчых ВНУ) — да 6 жніўня.

Надзея НІКАЛАЕВА

РЫХТУЕМ БОЧКІ ЛЕТАМ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Цяпер гэты «недахоп» выпраўлены: днямі ў рэдакцыі «Звязды» адбыўся чарговы розыгрыш: з лёгкай рукі адданных падпісчыкаў газеты (і, дарэчы, вельмі прыгожых людзей!) мінчан Людмілы Яўгенаўны Сідарэвіч, Сцяпана Пятровіча Ляшчэнкі і інжынера ўпраўлення друкаваных СМІ РУП «Белпошта» Таццяны Іванаўны Усевіч (на здымку) — бочкі знайшлі гаспадароў. Такім чынам

БОЧКУ ДУБОВУЮ НА ДЗЕСЯЦЬ ЛІТРАЎ ВЫЙГРАЛІ:

**Уладзімір Іванавіч Сямашка, г. Брэст;
Марына Фёдарэўна Быкава, г. Віцебск;
Святлана Міхайлаўна Краўцова, в. Высокае
Рагачоўскага раёна Гомельскай вобласці;
Наталля Барысаўна Копач, в. Міхайлоўшчы-
на Ашмянскага раёна Гродзенскай вобласці;
Іосіф Браніслававіч Паўкалас, в. Навасёлкі
Маладзечанскага раёна Мінскай вобласці;
Валерый Мікалаевіч Гаўрыш, г. Чавусы
Магілёўскай вобласці;
Ала Міхайлаўна Ракевіч, г. Мінск.**

**СУПЕРПРЫЗ — БОЧКУ ДУБОВУЮ НА ТРЫЦ-
ЦАЦЬ ЛІТРАЎ ВЫЙГРАЛА**

**Святлана Мікалаеўна Герасімчук з в. Даколь
Глускага раёна Магілёўскай вобласці.**

Віншваем тых, каму пашчасціла! Каму не, — чарговы раз скажам суцяшальнае: вы не выйгралі, але ж і не прайгралі: страцілі хіба канверт ды... надзею (у прыватнасці, на бочку). Але ж яна, як той казаў, не памірае: не за гарамі новая падпісная кампанія — з новай рэкламнай гульні і новымі не менш цікавымі прызамі, адзін з якіх — што цалкам магчыма — выйграеце вы! А таму заставайцеся са «Звяздой»: выпісвайце, чытайце, дасылайце карткі на розыгрыш. Вам пашанцуе, як, напрыклад, той жа Святлане Мікалаеўне Герасімчук, чый суперпрыз ужо ў дарозе да сваёй атрымальніцы.

Афіцыйна

Арганізатарам рэкламнай гульні «Звязда» — руплівым гаспадарам! з'яўляецца рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (УНП 100155376), размешчаная па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

Рэкламная гульня «Рыхтуй бочкі летам са «Звяздой» зарэгістравана Міністэрствам гандлю Рэспублікі Беларусь 25.05.2018 г. (пасведчанне № 3284) і праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь з 1 чэрвеня да 30 верасня 2018 года ўключна сярод падпісчыкаў газеты «Звязда» на трэці квартал або другое паўгоддзе 2018 года. Усяго ў гульні ўзялі ўдзел 144 падпісчыкі. Прызавы фонд гульні разыграны цалкам.

Тэлефон для даведак па пытаннях правядзення рэкламнай гульні і атрымання прызоў: 8 (017) 263 66 73.

■ Людзі і лёсы

«НЕЛЬГА АПУСКАЦЬ РУКІ...»

Некалькі гадоў таму Эдуарду Лаўрэнюку здавалася, што жыццё страціла ўсякі сэнс. Сур'ёзная страта здароўя была для яго як прысуд: не збыцца, значыць, ні планам, ні марам...

На шчасце, побач з ім былі жонка і сын, работнікі Маларыцкага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання...

— Днямі сядзець каля тэлевізара ці камп'ютара надакучвае, — прызнаецца Эдуард. — Прышлося распрацаваць своеасаблівую стратэгію далучэння сябе да здаровага і актыўнага ладу жыцця. Спачатку яно цяжкавата давалася, гублялася шмат і фізічных, і душэўных сіл. Але адступаць я не стаў.

Новы віток пачаўся ў Эдуарда з лагера актыўнай рэабілітацыі ГА «Рэспубліканская асацыяцыя інвалідаў-калясачнікаў», куды паехаў па прапанове спецыялістаў аддзялення дзённага знаходжання для інвалідаў і грамадзян пажылога ўзросту. Некалькі дзён, праведзеных на выездзе, сталі не проста памятнымі, яны, можна

Эдуард ЛАЎРЭНЮК падчас сустрэчы.

сказаць, перавярнулі жыццё. З лагера Эдуард вярнуўся іншым чалавекам, га-

товым да новых перамог — у тым ліку спартыўных. Летась у складзе каманды Брэсцкай вобласці ён удзельнічаў у адкрытай рэспубліканскай спартакіядзе інвалідаў-калясачнікаў «Залатое кола», заваяваў першыя перамогі ў армрэслінгу, стаў трэцім у дваябор'і на калясцы...

У сям'і Эдуарда Лаўрэнюка новая кватэра, ён сам водзіць аўтамабіль, працуе сакратаром у Мельніцкай базавай школе.

— Жыццё нельга марнаваць, — лічыць мужчына, — не для гэтага яно даецца. Трэба радавацца кожнаму новаму дню і рухацца наперад, хай маленькімі крокамі, трэба наперакор абставінам гаварыць: «Я гэта змогу!» Нельга апускаць рукі, як бы жыццё ні склалася...

Надоечы Эдуард Лаўрэнюк расказваў пра гэта маладым людзям з асаблівасцямі здароўя падчас сустрэчы ў аддзяленні дзённага знаходжання для інвалідаў і грамадзян пажылога ўзросту і слухалі яго з вялікай цікавасцю.

Мікалай НАВУМЧЫК.

■ Так ці не? Практыкум

УБІРАЮЦА ЗВЫЧАЙНА ЖАНЧЫНЫ... І НЕ Ў ПАКОЯХ

Гэтым разам у пошце рубрыкі простыя пытанні — прынамсі, на першы погляд: ці можна «ўбраць пакоі», падарожнічаць «у доме на калёсах» і замест прывычнага слова «спачатку» пісаць і казаць, напрыклад, «па першым часе»?

Як заўжды, на моўныя пытанні чытачоў адказваюць стыльрэдактары «Звязды» Аляксей Саламевіч і Леў Глушыцкі.

1. Першае значэнне слова **ўбраць** — «сабраць ураджай». Тых жа сельскагаспадарчых культур, напрыклад. У другім — гэты дзеяслоў можа быць сінонімам слова **ўпрыгожыць**. «А самае Азярко Дзед убраў прыгожаю вадзяною лотацыю, засяў пахучым аерам і развёў цэлыя нівы чаротаў», — чытаем у Якуба Коласа.

Таму калі пакой (пакоі) і можна ўбраць, то толькі нечым прыгожым, напрыклад кветкамі або гірляндамі. А вось калі гаворка пра тое, каб зрабіць яго чыстым, то трэба ўжываць слова **прыбраць**.

Не варта забываць, што дзеясловы ўбрацца, убрацца ў нашай мове таксама не звязаны з навадзеннем чысціні. Убіраюцца звычайна ў прыгожае адзенне: дзяўчаты і жанчыны — у сукенкі, хлопцы і мужчыны — у гарнітуры.

2. **Дом на калёсах** (калі гаворка пра аўтамабіль, у якім можна падарожнічаць, жыць) — адназначна грубая памылка. **Калёсы** (слова выкарыстоўваецца толькі ў множным ліку) — гэта па-беларуску павозка, у якую запряжаны коні. А множны лік слова **кола** — **колы**. Таму

правільна казаць і пісаць — **дом на колах**.

3. Сінонімаў у слова *«спачатку»* шмат: *перш, найперш, спярша, перш-наперш, адразу, у першую чаргу, перад гэтым, перад усім, на першым часе...* У артыкуле «Сінтаксіс адкрыты і схаваны» вядомы мовазнавец Аляксей Каўрус слушна заўважаў, што прыназоўніка **па** ў падобных канструкцыях трэба пазбягаць. А вось прыклады выкарыстання **выразаў на першым часе, на першых часах**: *Але бэз у гэтую вясну на першым часе не хваляваў мяне і не радаваў зусім* (Іван Навуменка). *Адтуль на першых часах яна таксама пісала да Парулі, але не часта...* (Цішка Гартны).

Выраз *на першым часе* ёсць і ў даведніках. Напрыклад, яго як адзін з варыянтаў перакладу рускага *первое время* падае

акадэмічны «Руска-беларускі слоўнік».

У абарону слоў

Напамінаць, напамінаць, напамінаць, напамінаць, успамінаць — усё гэта сваякі нашага слова **ўспамінаць**. Ужываецца яно і ў выразах *памянуць (успомніць) добрым словам, памянеш (папомніш, успомніш) маё слова*. Выкарыстоўвалі яго, вядома ж, і нашы класікі. Дык ці трэба шукаць яму замену?

Сёння распаўсюджаным варыянтам яе выступае слова ўзгадваць. Аднак перасцеражам ад яго ўжывання, бо такога слова, як неаднойчы ўжо пісалі ў сродках масавай інфармацыі, у нарматыўнай мове няма ўвогуле. Ёсць **згадваць і прыгадваць**. Але і іх трэба ўжываць на сваім месцы. Як і ўспамінаць — на сваім

■ Свой погляд

ПАЖАРАЎ ПА ВІНЕ ЭЛЕКТРАПРАВODKІ БЫЦЬ НЕ МОЖА...

Але яны ёсць

Амаль штодня сродкі масавай інфармацыі даносяць трагічныя весткі: то тут, то там адбываюцца ўзгаранні, пажары, часам — з чалавечымі ахвярамі.

Мяне — як спецыяліста ў галіне электразабеспячэння — найбольш непакоіць, што гэтыя трагедыі (успомнім жудасную ў расійскім Кемераве, дзе загінула 64 чалавекі, з іх — 41 дзіця!) адбываюцца па віне электраправодкі, чаго ў прынцыпе быць не павінна!

Нехта скажа: не павінна, але ж ёсць.

Таму — заканамернае пытанне: чаму?

На мой погляд, прычына відавочная: стан электраправодкі, здольнасць выконваць «ускладзеныя» на яе функцыі ніхто і ніколі не правярае. Папросту кажучы, яе зрабілі (добра, калі сумленна і якасна) ды забыліся, прычым на чыста.

Тут вось што кідаецца ў вочы: і машына, і жылы дом, напрыклад, з'яўляюцца прыватнай уласнасцю чалавека. Аднак без штогадовага тэхнічнага агляду, без вогнетушыцеля ды аптэчкі на аўтамабілі

наўрад ці доўга паездзіш: цябе хутка спыняць і аштрафуюць. Што датычыцца дамоў — нават старых, драўляных, то туды могуць наведвацца газавікі (да нас, напрыклад, заходзілі не так даўно, загадалі замяніць кран, шланг і паставіць лічыльнік)... Могуць завітаць і пажарнікі — правярыць печы, дымаходы, пакінуць свае прадпісанні. І паспрабуй іх не выканаць... А вось стан электраправодкі не цікавіць нікога.

Зноў жа заканамернае пытанне, чаму? Яна што — не ўяўляе ніякай небяспекі для маёмасці людзей,

для іх здароўя і нават жыцця? Але ж факты сведчаць аб зусім адваротным.

...Сёння падача (увод) электраэнергіі ў кожнае памяшканне: кватэру, дом, офіс, гандлёвы цэнтр і г. д. у абавязковым парадку вядзецца праз ахоўныя прыстасаванні: тыя ж пробкі з калібраванымі (!) на адпаведны ток плаўкімі ўстаўкамі, аўтаматычныя пробкі альбо аўтаматычныя выключальнікі (таксама на адпаведны ток)... Калі ўсё гэта знаходзіцца ў рабочым стане, то пры любых пашкоджаннях праводкі ўзгарання не адбудзецца: ахова спрацуе раней, ток не дасягне небяспечнай велічыні — электраэнергія адключыцца.

Гэта ж — прычым імгненна, але, паўтаруся, пры наяўнасці спраўнага ахоўнага абсталявання — адбудзецца і ў выпадку кароткага замыкання, пры якім узнікае вялікі ток, праводы пачынаюць перагрывацца, іскрыць...

На нашых электрастанцыях, падстанцыях, прамысловых і іншых прадпрыемствах дзейнічаюць спецыяльныя правілы: падрабязна распісана перыядычнасць і аб'ём прафілактычных і ўзнаўляльных работ (рамонтаў), кваліфікацыя абслуговага персаналу. Усе гэтыя правілы безагаворачна выконваюцца, бо інакш, відаць, узнік бы поўны калапс — не гарэла б ніводная лямпачка.

Гэта — што датычыцца вытворцаў і буйных спажывцоў электраэнергіі. Тэхнічнае абслугоўванне ахоўнага абсталявання на дробных — перыядычна і, што важна, кваліфікавана маглі б праводзіць, па-першае, прадпрыемствы раённых электрасетак (цяпер зона іх абслугоўвання абмяжоўваецца электрашчыткамі), па-другое, энергазбыт, які вядзе пакуль толькі ўлік скарыстанай электраэнергіі ды мяняе лічыльнікі адзін раз на чатыры гады, па-трэцяе, персанал ЖКГ, які

да электраправодкі сёння не мае амаль ніякіх адносін, па-чацвёртае — самі карысталнікі.

Які з варыянтаў найлепшы? Гэта, здаецца, відавочна: першыя два і хоць бы таму, што работнікі гэтых прадпрыемстваў маюць, на мой погляд, самае галоўнае — кваліфікаваны спецыялістаў, якія могуць сачыць за станам электраправодкі і несці потым адказнасць, бо пакуль яна цалкам ускладзена на... спажывца электраэнергіі.

Карацей, варыянты вырашэння праблемы ёсць. Можна і трэба выбраць найлепшы, бо калі не выбіраць і нічога не мяняць, калі пакінуць усё як ёсць, то колькасць трагічных навін — аб новых пажарах з-за няспраўнай электраправодкі ды новых ахвярах, баюся, не зменшыцца, а наадварот — з гадамі будзе толькі расці.

Яўген КАВАЛЬЧУК, ветэран працы і энергетыкі, вынаходнік,

г. Мінск.

СМІ І КУЛЬТУРНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ: КРОПКИ НАД «І»

УЗДЫМАЦЬ прафесійным колам у межах фесту надзённыя пытанні культурнай галіны, даваць на іх адказы, прапаноўваць ідэі аб супрацоўніцтве — гэта ўжо традыцыя. Сёлета на першы план выйшла тэма культурнай разнастайнасці і адзінства славян: што робяць у гэтым кірунку дзеячы культуры і якое адлюстраванне атрымліваюць у газетных публікацыях і на інтэрнэт-прасторы, у тэле- і радыёэфіры?

— Апошнім часам на тэрыторыі ўсходнеславянскіх дзяржаў чамусьці не вельмі модна стала гаварыць пра тое адзінства, якое ў нас калісьці было, пра нашы агульныя карані, гэта тэма чамусьці гучыць не так заўважна, як павінна. Але ў нас найбагацейшая агульная культура, а таму ёсць што захоўваць і развіваць і пра што гаварыць, — адзначыў першы намеснік міністра інфармацыі Павел ЛЁГКІ.

Народны артыст Беларусі Анатоль ЯРМОЛЕНКА падкрэсліў, што лічыць вельмі важным захаванне атмасферы ўзаемаразумення, душэўнай цеплыні і блізкасці, якія былі закладзеныя на «Славянскім базары» ад пачатку яго існавання. «Для творчага чалавека тое, што адбываецца на фестывалі,

і складае сэнс жыцця. Для гэтага мы ўсе сюды прыязджаем — прадставіць глядачу новыя праекты, новыя і найлепшыя песні», — дадаў Анатоль Ярмоленка.

«Я на фестывалі ўпершыню, — прызналася расійскі рэжысёр і прадюсар Ліна АРЫФУЛІНА, дзякуючы якой убачылі свет вядомыя тэлепраекты «Фабрыка зорак», «На ўвесь голас» і шэраг іншых. — Шчыра скажу, што аб гэтым шкадую, бо разумею, колькі часу і магчымасцяў упущана. Але я ўжо адчула дух фестывалю, у якім няма пафасу, і перад жывым гукам усе роўныя, убачыла бездакорную арганізацыю на ўсіх узроўнях, і бачу магчымасці для супрацоўніцтва». «Фестываль стаў брэндам, мультыкультурным праектам, які аб'ядноўвае розныя народы. І ў гэтым яго значэнне і адметнасць. Бо патрыятызм, любоў да Радзімы — з'ява выдатная, да васьмі замкнёна ў сваёй невялікай культурнай прасторы, адмежаванне ад навакольнага свету — негатыўная сучасная тэндэнцыя, якую трэба пераадоўваць, у тым ліку і нам, журналістам», — падзяліўся меркаваннем дырэктар прадстаўніцтва МДТРК «Мір» у Беларусі Уладзімір ПЯРЦОЎ.

Старшыня Міжнароднага фестывалю вакалу і музыкі для моладзі «Riga

На «Славянскім базары» абмеркавалі стан сучаснай культуры і мастацтва славянскіх краін. Удзел у круглым стала «Культура і мастацтва як крыніца развіцця духоўна-маральных каштоўнасцяў. Роля СМІ ў фарміраванні агульнай культурнай прасторы славянскіх народаў», які зладзілі Міністэрства інфармацыі, Міністэрства культуры Беларусі і РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», узалі прадстаўнікі органаў дзяржаўнага кіравання, рэспубліканскіх і рэгіянальных СМІ, дзеячы культуры і мастацтва.

Symphony» Алена ШВІЛПЕ (Латвія) зазначыла: «Ваш фестываль — унікальная з'ява, аналагаў якой у Еўропе я не ведаю, уражальны творчы кангламерат, у якім усё гучыць, сачыняецца і паказваецца на шматлікіх выставах. Я настолькі «загарэлася» ўбачаным, што ўжо двойчы праводзіла нацыянальны адбор на конкурс маладых выканаўцаў, а налета планую агульны прыбалтыйскі адбор для Літвы, Латвіі і Эстоніі».

Выканаўчы віцэ-прэзідэнт Суветнай Асацыяцыі фестывалю (WAF), дырэктар фестывалю «Ezerski Biseri» і «Asterisks» у Македоніі Мар'ян КАТАРОСКІ звярнуў увагу на нарастаючую праблему сучаснага фестывальнага руху: «Сёння такія мерапрыемствы часта ладзіць, прабацьце, і жук, і жаба, і якасць далёка не заўжды адпавядае заяўленаму ўзроўню. Таму, я лічу, надзвычай важна, што «Славянскі базар» падтрымліваецца дзяржавай і дэманструе той міжнародны ўзровень, да якога трэба імкнуцца».

Неабходнасць падтрымліваць адзін аднаго і больш

цікавіцца культурнымі наваткамі суседзяў стала цэнтральнай тэмай прамоваў культуролога, аўтара музычных тэле- і радыёпраграм Мікалая ТЭКЕЛІЕВА, які ўжо не першы год узначальвае творчую дэлегацыю Балгарыі. «Каго вы ведаеце з балгарскіх артыстаў? — звярнуўся ён да прысутных. — У найлепшым выпадку Кіркорава, нават Лілі Іванаву не згадаеце? Тое самае будзе і ў Балгарыі, калі спытаць, каго ведаюць з беларускіх артыстаў. На сёння наша міжкультурнае супрацоўніцтва вельмі слабае. І гэта, я лічу, праблема, у якой вінаватыя і мы, каледжурналісты: мы мала гаворым пра іншыя славянскія народы, пра іншыя культуры. Трэба зноў рабіць крокі насустрач адзін аднаму».

Унесла пэўныя заўвагі і старшыня Віцебскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі Тамара КРАСНОВА-ГУСАЧЭНКА. На яе думку, варты шырэй прадстаўляць і ў культурнай прасторы наогул, і на фестывалі ў прыватнасці, літаратуру: «Фестывалі і

конкурсы, якія праходзяць у нашай краіне, у асноўным музычныя. Але ж раней паэтычныя канцэрты збіралі мноства слухачоў, цэлыя стадыёны. І вельмі хацелася б, каб на «Славянскім базары» таксама з'явіліся пляцоўкі для літаратуры».

А вось рэдактар газеты «Культура» Ілья СВІРЫН звярнуў увагу калег на такі аспект, як падача матэрыялу: «Многія творчыя асобы, сярод якіх нават жывыя класікі, скардзяцца ў размовах на недахоп увагі. Прычым гэта датычыцца не дыфірамбаў, яны якраз гучаць вельмі часта, а крытыкі — у сэнсе сапраўднай цікавасці да творчасці, глыбокага і ўдумлівага яе аналізу». «Мала захавець фестываль, яго трэба развіваць і зрабіць такі прадукт, які будзе цікавы ўсяму свету, незалежна ад геаграфіі, — лічыць папулярны артыст і тэлеведучы Іван ВАБІШЧЭВІЧ. — Маё пажаданне — каб «Славянскі базар» захаваў культурныя традыцыі, але пры гэтым стаў больш модным і «фірменным».

Генеральны дырэктар расійскага інфармацыйнага агенцтва InterMedia Яўген САФРОНАЎ адзначыў, што сусветны трэнд — па-

скаранае развіццё культуры і медыя, якія зрабіліся літаральна інфармацыйнай зброяй у барацьбе за грамадскую думку. «Даныя найноўшых даследаванняў у гэтай галіне паказваюць, што самы ўплывовы кантэнт утвараюць замежныя карпарацыі. І адзіны спосаб перамагчы іх і захаванне нацыянальную культуру — нарошчваць дзяржаўную прысутнасць, рэалізоўваць у сферы культуры і медыя дзяржаўныя рашэнні і нават кантроль, які неабходна ўзмацніць у дзясяткі разоў».

— Падводзячы вынікі нашай вялікай размовы, асабіста я прыходжу да высновы, што трэба не толькі разумець сучасныя культурныя і інфармацыйныя тэндэнцыі, але і ўкладваць усю душу і розум у тое, што робіш, — будзе гэта мастацкая творчасць альбо матэрыял пра яе ў СМІ, — рэзюмаваў мадэратар круглага стала — дырэктар — галоўны рэдактар РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» Павел СУХАРУКАЎ. — Давайце працаваць разам, бо культура і медыя ідуць побач. Нездарма існуе жарт, што калі пра цябе не напісалі ў стужцы навін, то цябе не існуе ў прыродзе.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

■ На сцэне

ДУХМЯНАСЦЬ АДНОЙ ХВІЛІНЫ

Сюжэт знакамітага фільма, расказаны сродкамі балета

Як вядома, па венах жанчын цячэ трагедыя, і новая пастаноўка Музычнага тэатра гэта пацвярджае. Нават больш: балет Алега Хадоскі «Тытанік» — прэм'ера адбылася 12 і 13 ліпеня — гэтай жаночай якасцю абумоўліваецца. Таму што не было б невытлумачальных драматычных прыпаданняў галоўнай герані да сцяны — не было б падстаў для фатальных матываў у музыцы, халоднай пагарды і гарачых абдымкаў у харэаграфіі, пачуцця незваротнасці ў ледзяным візуальным абыгрыванні катастрофы. У рэпертуары тэатра такім чынам з'явіўся відовішчны балет, які распавядае знакамітую гісторыю перапыненага каханьня, — і гэта, праўда, пачуццёва, прыгожа, драматычна. Але.

Услед за прэм'ерай спектакля з нацыянальным вектарам (не так даўно на гэтай жа сцэне ўпершыню паказалі пастаноўку «Жыццё і смерць Янкі Купалы») Музычны тэатр пераклучыўся на сюжэт інтэрнацыянальны. Самы шырокавядомы з патанулых караблёў Тытанік неаднаразова становіўся месцам дзеяння мастацкіх твораў. Стаў і гэтым разам, хоць тут маецца на ўвазе нават не знакамітае судна, а знакамітая гісторыя, напісаная і ўвасобленая рэжысёрам Джэймсам Кэмеранам у адным з самых паспяхоўных фільмаў свету. Бюджэт карціны «Тытанік» склаў дзвесце мільёнаў долараў, яна атрымала адзінаццаць статуэтаў «Оскар», больш за дзесяць гадоў лічылася самым касавым фільмам сусветнага кінематографа. Хто не ведае, як аднойчы на караблі, што павінен патануць, успыхнула каханне дзяўчыны з вышэйшага сааслоўя, якая збіраецца выйсці замуж за заможнага мужчыну, з простым хлопцам з трэцяга класа.

Музычны тэатр узяўся за тэатральнае ўвасобленне фільма «Тытанік» сродкамі музыкі, харэа-

графіі і мастацкай пастаноўкі, гэта значыць, нічога новага, на жаль, не стварыў. Ні сюжэта, ні працятання, ні нязвыклых сэнсаў — наадварот рызыкнуў прадставіць шматузроўневую гісторыю Джэймса Кэмерана ў прыкладнай схеме, магчыма, дастатковай для прыгожых танцаў на сцэне, але якой усё яшчэ не пашкодзілі б метафары, падтэксты і глыбіня.

Я б нават сказала, што гэта нармальна, усё ж такі балет — у першую чаргу пра іншае: пачуццёвую музыку, пластыку, страсці. Сапраўды, магчымасці самой гісторыі тут другасныя, а «Тытанік» ператвараецца ў спектакль для асалоды: усім вядомая любоўная драма вельмі прываблівае, музыка Алега Хадоскі дазваляе прыйсці ў тэатр толькі каб заплушчыць вочы і слухаць (дырыжор-пастаноўшчык — Марына Трацякова), складаная харэаграфія дэманструе любоўны танец (балетмайстрам-пастаноўшчыкам стаў Сяргей Мікель), усё гэта ўвасабляецца ў эстэтычна якасных сценах (мастак-пастаноўшчык — Любоў Сідзельніківа) і мастак па святле — Сяргей Азяран).

Фота Юрэнні СТРУЦЬ.

І ўсё ж ёсць у гэтым варыянце «Тытаніка» некаторыя праблемы. Тое, што большасць глядачоў, я ўпэўненая, памятаюць фільм, іграе і на руку пастаноўшчыкам, і супраць іх. Знакамітая катастрофа, нават больш за тое, асацыюецца з сюжэтам Кэмерана, таму любая адсылка да кінакарціны нараджае ў памяці цудоўную любоўную драму і рымушае звярнуць на сябе ўвагу. «Тытанік» Алега Хадоскі — не проста адсылка да фільма, а відэамаж «Тытаніку» Джэймса Кэмерана, ад сюжэта да прамой варыяцыі песні Селін Дыён «My Heart Will Go On». Музычны тэатр можа ўмела выкарыстаць гэта для запаўняльнасці залаў: увасабленне ў тэатры любімага (і, галоўнае, паспяховага) глядачамі фільма сапраўды прыцягвае ўвагу.

Праўда, калі гэтае новае ўвасабленне бачыш на свае вочы — прыходзяць іншыя пачуцці. Фільм

«Тытанік» становіцца не проста прывабным арыентаграм, а больш дасканалым творам. І хоць «в одну телегу впрячь не можно коня и трепетную лань», параўнанне ўзнікае непазбежна. Мы бачым, як шмат відаў мастацтва цудоўна абыгрваюць «Тытанік» на тэатральнай сцэне, але вонкавая прыгажосць наўрад ці здольная кампенсавать збыдненне вядомай гісторыі і яе часам дзіўнае, без зразумелай матывацыі, цяжэнне.

Мы надта шмат і надта добра памятаем фільм Кэмерана. І мы надта дрэнна разумеем прычыны на-выніковыя сувязі балета Алега Хадоскі. Спрашэнне перайшло межы: галоўная геранія Маргарэт з'яўляецца на караблі з жаніхом і раптам дэманструе яму сваю незадаволенасць. Дзяўчына самазбыўна пакутуе, прыпадае да сцяны, адважваецца на самагубства. Усё так імкліва адбываецца, што сам балет

не паспявае растлумачыць свае падзеі і ставіць, здаецца, на жаночую схільнасць да драматызавання і аховасць глядачоў да страсцей, каханьня і трагічнага фіналу. Праўда, «вонкавасць» пастаноўкі настолькі вялікая, што нават пачуццямі праз прапанаваныя інструменты заражаецца са скрыгатам.

У самы фатальны момант Маргарэт сустракае Джэймса, які не дае ёй сігануць у ваду, з чаго пачынаецца іх гісторыя каханьня — тыя ж танцы на палубе трэцяга класа, пасцельная сцэна і ўцяканне ад жаніха. Толькі што культавую сцэну з разведзенымі рукамі на карме не абыгралі.

Усё гэта выглядае прыстойна, а не банальнымі істэрыкамі і капрызамі толькі дзякуючы бэкграўнду, дзе значыцца прагляд фільма. Каханне, трэба сказаць, на сцэне Музычнага тэатра становіцца сапраўды прыгожай гісторыяй праз музыку, далікатныя рухі і сіні колер. У момант катастрофы ў яго нават можна паверыць, глядзячы на тое, як страстна і шматразова Маргарэт у мітусні скача на Джэймса.

На «Тытанік» прыемна глядзець, глядзець і слухаць. І хоць вонкавая эстэтыка мае надзвычайнае значэнне, за ёй у гэтым выпадку абсалютнае і «папсовае» запазычанне, непрапрацаваная логіка паводзін і неапраўданая страсці. А усё, што не імкнецца да новага, базуецца на чужым поспеху, не дае нічога апроч прыгажосці, застаецца духмянасцю адной хвіліны.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

ЗНЯЦЬ ЦІСК

Чаму трэба не проста ўжываць лекі ад гіпертаніі, а дасягаць мэтавых лічбаў

■ Пытанне-адказ

Не саліць і не пярчыць

— Як правільна харчавацца з дыягназам «хранічная сардэчная недастатковасць»?

В. Ільющэнка, г. Магілёў.

Адказвае загадчык аддзялення прафілактыкі 31-й гарадской паліклінікі г. Мінска Таццяна ПЛІСЮК.

— Хранічная сардэчная недастатковасць (ХСН) — захворванне з комплексам характэрных сімптомаў: задыханне, стамляльнасцю, зніжэннем фізічнай актыўнасці, якія звязаны з недастатковым кровазабеспячэннем органаў у стане пакою ці падчас нагрукі. Як правіла, ХСН з'яўляецца наступствам нялечанай ішэмічнай хваробы сэрца ці прагрэсам гэтага захворвання. Часта хвароба суправаджаецца затрымкай вадкасці ў арганізме. Звычайна гэта ўзростава і дастаткова цяжкія пацыенты, якіх лёгка вызначыць па ацёках на нагах, твары, нярэдка яны маюць варыкознае расшырэнне вен. Каб вадкасць не затрымлівалася ў арганізме, у тым ліку ў сардэчнай сумцы і лёгкіх, хворым важна

прытрымлівацца ўмеранага пітнага рэжыму і абмяжоўваць ужыванне солі. Два літры вады ў суткі — гэта рэкамендацыя для фізічна актыўных людзей больш маладога ўзросту. Для пацыентаў з ХСН норма складае каля літра вадкасці. Яе індывідуальна разлічвае ўрач, зыходзячы з узросту і масы цела. Варта памятаць, што пры падліку вадкасці трэба ўключаць не толькі ваду, але і кампаты, гарбаты, супы — усё, што ўжываецца за дзень. У летнюю спякоту магчыма крыху павялічыць гэту норму.

Абмежаванне солі таксама неабходная мера, бо соль затрымлівае вадкасць у арганізме. Ужываць трэба не больш за паўтара грама ў суткі. Гэта значыць, што ежу лепш увогуле не саліць, бо соль вытворчы дадаюць ва ўсе гатовыя прадукты, якія мы набываем, напрыклад, у той жа хлеб. Не варта і пярчыць стравы, бо спецыі ўзмацняюць смагу. Дарэчы, хворым з артэрыяльнай гіпертэнзіяй абмяжоўваць ужыванне солі таксама важна, але тут норма — 5-6 грамаў у суткі.

Вітаміны — важная складальная харчавання ўсіх людзей, у тым ліку і хворых з ХСН. Ім карысныя чарнасліў, курага, разынкі, якія ўтрымліваюць калій. Таксама ён уваходзіць у склад такіх прэпаратаў, як аспаркам, панангін, яны паляпшаюць сардэчную дзейнасць. Многія ўвогуле лічаць калій ледзьве не панацэяй, але тут ёсць асаблівасці. Важна памятаць, што пры ХСН у некаторых пацыентаў можа ўзнікнуць гіперкаліемія: такі эффект дае малая колькасць ужытай вадкасці ў сукупнасці з прэпаратамі калію. Таму перад іх прыёмам неабходна атрымаць рэкамендацыю ўрача, які арыентуецца на паказчыкі біяхімічнага аналізу крыві і ацэньвае стан пацыента. Многія хворыя з ХСН і самі ведаюць: калі сёння з'еў нешта салёнае, заўтра трэба выпіць мачагонны прэпарат, бо ў адваротным выпадку з'явіцца ацёкі, а да мачагоннага трэба дадаваць прэпарат калію.

ХСН лечыцца медыкаментознымі метадамі, пацыенты павінны пастаянна прымаць прэпараты, а дыета — толькі дадатак, які дапамагае не ўзмацняць цяжэнне хваробы. Акрамя дыеты павінна прысутнічаць і хоць бы мінімальна рухальная актыўнасць. Карысная тая ж дыхальная гімнастыка з ранняга, бо калі ХСН суправаджаецца застоём па малым крузе кровазвароту, такія пацыенты пакутуюць ад кашлю. Памяшканне, дзе знаходзіцца такі хворыя, павінна добра праветрывацца і асвятляцца, каб не з'яўлялася вільгаці і цвілі, якія садзейнічаюць узнікненню прастуды і вірусных інфекцый. Па меры магчымасці пацыенты з ХСН павінны выходзіць на пешыя прагулкі

Сёння мільярд чалавек на планеце, па звестках Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, пакутуе на павышаны артэрыяльны ціск, а да 2025 года іх будзе 1,5 мільярда. Сардэчна-сасудзістыя хваробы — найбольш распаўсюджаная прычына смерці ва ўсім свеце, іх нават называлі эпідэміяй ХХ стагоддзя. Цалкам верагодна, што ў гэтым стагоддзі тэндэнцыя захваецца.

ХВАРОБА ЛАДУ ЖЫЦЦЯ

У Беларусі адно з першых месцаў займаюць хваробы сістэмы кровазвароту — больш за 20 % ад усіх хвароб. Пры гэтым на высокім узроўні аказваецца кардыялагічная дапамога. Як адзначыў **галоўны спецыяліст упраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Аляксандр ВЕРБАВІКОЎ**, акрамя Мінска і ўсіх абласных цэнтраў, высокатэхналагічная кардыялагічная дапамога даступная ў буйных міжрэгіяльных цэнтрах — Пінску, Салігорску, Баранавічах, у найбліжэйшы час яна будзе наладжана ў Наваполацку, а затым у Мазыры, Лідзе, Бабруйску.

Укараненне высокіх тэхналогій, адкрыццё сучасных ангіяграфічных кабінетаў, вялікія матэрыяльныя ўкладанні ў кардыёхірургічную дапамогу, эндавааскулярную хірургію дазволілі знізіць смяротнасць ад вострага інфаркту міякарда на 15 %, а іншых вострых формаў, вострага каранарнага сіндрому — на 48 %, расказала **вядучы навуковы супрацоўнік лабараторыі артэрыяльнай гіпертаніі РНПЦ «Кардыялогія», кандыдат медыцынскіх навук Таццяна НЯЧОСАВА**. Спецыяліст адзначыла, што лячэнне інфаркту міякарда пачынаецца яшчэ ў хатніх умовах — ад першага болевага сіндрому. Пры неабходнасці хворыя ў першыя гадзіны праходзяць стэнціраванне, дзякуючы чаму аднаўляецца крывацёк у той артэрыі, ад паражэння якой мог бы развіцца інфаркт. Гэтыя ўнікальныя метадыкі ў цяперашні час у Беларусі ўкараненыя і добра развіваюцца. Пры тым, што Беларусь — краіна высока развітых медыцынскіх тэхналогій, Таццяна Нячосава звярнула ўвагу на той факт, што беларусы мала зацікаўленыя пытаннямі прафілактыкі сардэчна-сасудзістых хвароб:

— Медыкі цяпер могуць перасадзіць сэрца, ныркі, печань, замяніць суставы, але ці спадабаецца вам жыццё пасля такіх аперацый? Важна не даводзіць справу да трансплантацыі, і на сёння гэта цалкам магчыма. Пра прафілактыку казаў яшчэ старажытны філосаф Дэмакрыт: «Падобна таму, як бываюць хваробы цела, бываюць хваробы ладу жыцця». Дык вось з ладам жыцця ў нас ёсць праблемы. Па ініцыятыве Сусветнай арганізацыі аховы здароўя з падтрымкай Міністэрства аховы здароўя было праведзена даследаванне Steps. І сумна бачыць гэтыя лічбы: 27 % насельніцтва ад 18 да 69 гадоў штодзённа курыць, а па звестках Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, смяротнасць у курыльшчыкаў

павялічваецца ў 1,76 раза. Больш за палову апытаных — 52 % — ужывалі алкаголь на працягу апошняга месяца, у рацыёне 73 % беларусаў менш за 5 порцый фруктаў і гародніны ў дзень. А яны, між іншым, павінны быць асновай нашага харчавання. Прычым гэта неабавязкова экзатычныя фрукты, наадварот, больш карысныя яблыковыя: морква, буракі, капуста, яблыкі. У выніку амаль 61 % маюць лішнюю вагу цела. А гэта не эстэтычны фактар, а захворванне. Калі яно маецца, не можа быць нармальнага лічбаў артэрыяльнага ціску.

МІНІМІЗАВАЦЬ ФАКТАРЫ РЫЗЫКІ

Спецыяліст падкрэсліла, што ў Еўропе кардыёлагі кожныя пяць гадоў ацэньваюць, як удалося мінімізаваць фактары рызыкі. Такім чынам, за апошнія 15 гадоў агульны халестэрын у насельніцтва знізіўся амаль на 70 %. А вось атлусценне павысілася на 13 %, нягледзячы на ўсе намаганні. Услед за ім на 11 % павысілася колькасць пацыентаў з цукровым дыябетам і практычна на столькі ж — людзей з павышаным артэрыяльным ціскам. Таму, паводле апошніх еўрапейскіх рэкамендацый, неабходна тэрмінова спыніць эпідэмію атлусцення. Таццяна Нячосава адзначыла, што ў Беларусі вісцэральнае атлусценне, якое вызначаецца па аб'ёме таліі (пры ім тлушч абвалаквае ўнутраныя органы), маюць 64 % жанчын і 42 % мужчын.

— З такой сітуацыяй трэба змагацца. І неабходна інфраструктура ў нас ёсць: спартыўныя школы, стадыёны, басейны. І прывіваць здарова лад жыцця трэба з дзяцінства, пачынаючы з сям'і. Калі мы знізім ужыванне солі, на 26 % знізім паказчыкі смяротнасці ад ішэмічнай хваробы сэрца. Не набывайце дзеціям салёныя сухарыкі, чыпсы. Частуючы іх салёнымі прадуктамі, мы змяняем іх смакавыя рэцэптары, дзіця з часам будзе дасольваць ежу, а ў такім выпадку гіпертанія непазбежная. Сальніцу са стала лепш прыбраць назаўсёды.

ЛЯЧЫЦЦА, ДАСЯГАЮЧЫ МЭТЫ

Для пацыентаў з артэрыяльнай гіпертэнзіяй важна пастаянна прымаць таблеткі. Таццяна Нячосава падкрэсліла, што ў Беларусі для лячэння артэрыяльнай гіпертэнзіі маюцца ўсе прэпараты, якія выпускаюцца ў свеце. Больш за тое, айчынная прамысло-

васць асвоіла выпуск усіх груп прэпаратаў, якія зніжаюць артэрыяльны ціск. А вось пытанне прыхільнасці да лячэння стаіць ва ўсім свеце:

— За тры месяцы большай частцы гіпертонікаў можна знізіць ціск да нармальнага лічбаў. І пацыент лічыць, што выканаў свае абавязкі перад урачом, — і спыняе прыём лекаў. А гэта самы цяжкі фактар, бо ён павышае варыянтнасць ціску: сёння высокі, заўтра нізкі... Пацыент чакае, пакуль ціск зноў будзе высокі. І на яго фоне можа здарыцца гіпертанічны крызі і парушэнне мазгавага кровазвароту. Нерэгулярны прыём гіпатэнзіўных прэпаратаў можа прывесці да сардэчна-сасудзістых катастроф. І яшчэ адзін важны момант: трэба не проста прыняць таблетку, а прыняць яе, дасягаючы мэты — нармальнага лічбаў артэрыяльнага ціску. Калі мы лечым пнеўманію, нікому не прыйдзе ў галаву закрыць бальнічны, пакуль не зрабілі кантрольны рэнтген і не ўзялі кроў. А гіпертонік, не дасягнуўшы мэтавага ўзроўню ціску, лічыць, што ён лечыцца. Паводле даследавання Steps, толькі 9 % пацыентаў дасягаюць мэтавага ўзроўню ціску. Гэта раўназначна таму, што ў цэлым наша насельніцтва не лечыцца. Таму ўсе пацыенты павінны засвоіць: калі лечым атэрасклероз, варта дасягаць мэтавых паказчыкаў халестэрыну; калі лечым гіпертанію, варта дасягаць мэтавага ўзроўню артэрыяльнага ціску.

Як дадала Таццяна Нячосава, па звестках Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, 3/4 смяротных выпадкаў сасудзістых хвароб можна пазбегнуць за кошт фарміравання здаровага ладу жыцця і карэкцыі паводзін.

Аляксандр Вербавікоў паведаміў, што ў Беларусі ў апошнія гады назіраецца нязначная станоўчая дынаміка па захваральнасці сардэчна-сасудзістай сістэмы: у 2016-м выяўлялася 39 100 чалавек на 100 тысяч насельніцтва, у 2017-м гэта паказчык склаў даў 38 885 чалавек. У пэўнай ступені гэтаму спрыяюць адукацыйныя акцыі па прафілактыцы неінфекцыйных хвароб, якія праводзяцца ў Беларусі некалькі апошніх гадоў. У першым паўгоддзі 2018-га адбылося 2116 мерапрыемстваў ва ўстановах аховы здароўя, гіпермаркетах, на рынках, у магазінах, на прадпрыемствах і ва ўстановах адукацыі. Удзельнікам прапануюць змерыць артэрыяльны ціск, ацаніць фактары рызыкі смерці ад сардэчна-сасудзістых хвароб у наступныя 10 гадоў і інш. У такіх акцыях толькі ў сталіцы ўдзельнічала 135,5 тысячы чалавек — кожны дзясяты мінчанін.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Лот 1: капитальное строение, инв. № 421/С-7277 (назначение – здание многоквартирного жилого дома, наименование – жилой дом), площадью 311,8 кв. м, расположенное по адресу: г. п. Вороново, ул. Юбилейная, 3Б. Оборудование – пожарная сигнализация

Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый номер 421355100003000764 (назначение – земельный участок для обслуживания многоквартирного жилого дома), площадью 0,1815 га, расположенном по адресу: г. п. Вороново, ул. Юбилейная, 3Б. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, код – 5.2, площадью 0,0024 га. Начальная цена продажи – 59 832,18 руб. (пятьдесят девять тысяч восемьсот тридцать два рубля восемьдесят копеек) с учетом НДС

Сумма задатка – 2 992 руб. (две тысячи девятьсот девяносто два рубля)

Продавец – Вороновский филиал Гродненского областного потребительского общества, 231391, Гродненская область, г. п. Вороново, ул. Калинина, 4, тел. 8 01594 217-83

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 45-05-38

Условия аукциона: без условий. Условия оплаты – 100 % предплата. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 30 июля 2018 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3-209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявления с приложением необходимых документов и внешне в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка; физическим лицом – паспорт (документ, его заменяющий) и его копия; юридическим лицом и ИП – резидентами Республики Беларусь – заверенные копии учредительных документов; юридическим лицом - нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с достоверным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе представителем организатору аукциона предъявляется документ, подтверждающий полномочия представителя, и документ, удостоверяющий его личность. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Продавец имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным.

В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. Срок возмещения затрат на организацию и проведение аукциона – 3 рабочих дня.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» 07.04.2018 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 25 июля 2018 г. до 15.00
Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
<http://grodnoino.by>

Управление принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома объявляет о проведении торгов по продаже имущества, принадлежащего ГП «ПМК-26» (УНП 30044655)

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Экскаватор ЭО 3223, 2007 года выпуска, регистрационный знак ВА-2 5296, с установленной начальной ценой 13 840 рублей. Лот № 2. Автобус PAZ 3205, 1997 года выпуска, регистрационный знак АЕ 0141-2, с установленной начальной ценой 1 360 рублей. Лот № 3. Автомобиль ГАЗ 5201, 1988 года выпуска, регистрационный знак АА 1524-2, с установленной начальной ценой 640 рублей
Наличие обременений	Отсутствуют
Местонахождение имущества	г. Чашники, переулок Молодежный, 4
Место, дата и время проведения торгов	03.08.2018 г. в 09.00, г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 2.4
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома (г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1 www.vitebskjust.gov.by). Судебный исполнитель – Дервин Сергей Евгеньевич, тел./факс. (0212) 61 40 08, (033) 687 91 44.

Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязан:

- Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством.
- Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома IBAN BY73AKBB36429030010372000000 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», BISAК-BBVY21200, УНП 300002505, не позднее 17.00 02.08.2018.

Величина первого шага составляет 5 процентов начальной стоимости выставленного на торги имущества (лота).

В соответствии со статьей 97 Закона Республики Беларусь «Об исполнительном производстве» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги (покупателем)

Утерянный представителем Белгосстраха по Фрунзенскому району г. Минска бланк страхового полиса по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БЛБ № 1084272 считать недействительным.

УНП 100122726

БТА БАНК
Бухгалтерский баланс на 1 июля 2018 г.
Наименование банка ЗАО «БТА Банк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2018	01.01.2018
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	5 627	4 815
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	13 886	11 690
5	Средства в банках	1104	6 991	12 114
6	Ценные бумаги	1105	31 560	30 954
7	Кредиты клиентам	1106	93 707	70 870
8	Производные финансовые активы	1107	-	5
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	8 581	9 571
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	808	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	-	-
13	Отложенные налоговые активы	1112	-	-
14	Прочие активы	1113	1 051	1 099
15	ИТОГО активы	11	162 211	141 118
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
17	Средства Национального банка	1201	-	-
18	Средства банков	1202	21 138	18 008
19	Средства клиентов	1203	80 730	71 926
20	Ценные бумаги банка	1204	14 969	6 245
21	Производные финансовые обязательства	1205	9	102
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
23	Прочие обязательства	1207	430	447
24	ВСЕГО обязательства	120	117 276	96 728
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
26	Уставный фонд	1211	24 747	24 747
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	1 246	1 144
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	7 260	7 215
30	Накопленная прибыль	1215	11 682	11 284
31	ВСЕГО собственный капитал	121	44 935	44 390
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	162 211	141 118

ОТЧЕТ о прибылях и убытках на 1 июля 2018 г.
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2018	01.07.2017
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	5 127	6 225
2	Процентные расходы	2012	2 285	1 853
3	Чистые процентные доходы	201	2 842	4 372
4	Комиссионные доходы	2021	2 451	1 250
5	Комиссионные расходы	2022	180	109
6	Чистые комиссионные доходы	202	2 271	1 141
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(78)	(2)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	864	769
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	(5)	(92)
11	Чистые отчисления в резервы	207	(48)	(740)
12	Прочие доходы	208	114	241
13	Операционные расходы	209	5 302	5 221
14	Прочие расходы	210	159	110
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	595	1 838
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	98	264
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	497	1 574

Председатель Правления А. В. Доронкевич
Главный бухгалтер Т. Н. Ковалева
Дата подписания: 9 июля 2018 г.
ЗАО «БТА Банк» Лицензия НБ РБ № 17 от 28.05.2013 г. УНП 807000071

ОАО «Гомельоблреклама» (продавец) извещает о проведении 2 августа 2018 года открытого повторного аукциона по продаже имущества со снижением начальной стоимости на 20 % в 11.00 в г. Гомеле по ул. Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. № 350/С-42584, общей площадью 1 616,7 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – административный корпус. Составные части и принадлежности: галерея. Забор железобетонный 36,0 п. м (инв. № 114), вертикальные планировки и благоустройство (инв. № 12), в т. ч.: проезжая часть 632,0 кв. м, борты 42,0 п. м; озеленение 7 деревьев (инв. № 13); благоустройство – 3 шт. (инв. № 32). Информация о земельном участке: кадастровый номер 340100000006004802 площадью 0,1849 га – для эксплуатации и обслуживания административного здания (право аренды). Местонахождение: Гомельская область, г. Гомель, ул. Борисенко, д. 7	260 136,00	13 006,80
2	Капитальное строение с инв. № 350/С-42579, общей площадью 232,7 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание автоматизированного склада цемента, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 340100000006004801 площадью 1,0851 га. Составные части и принадлежности: элеваторы, 2-й свет, лестница, площадка, навес. Местонахождение: Гомельская область, г. Гомель, ул. Борисенко, д. 7/5	172 000,00	8 600,00

Продавец: ОАО «Гомельоблреклама», г. Гомель, ул. Гагарина, 20. Порядок

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении 22.08.2018 открытого аукциона по продаже недвижимого имущества

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 330/С-7240, расположенное по адресу: Гомельская обл, г. Мозырь, ул. Коммунальная, 2, общей площадью – 1264 кв. м, назначение – здание деревообрабатывающего цеха, наименование – одноэтажное кирпичное здание деревообрабатывающего цеха. Год постройки – 1968. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 341500000006000288, площадью 2,62 га. **Начальная цена продажи – 296 892,00 рубля, задаток – 29 689,20 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 2. Капитальное строение с инвентарным номером 640/С-27128, расположенное по адресу: г. Слуцк, ул. Ленина, 292, общей площадью – 671,9 кв. м, назначение – здание специализированное много назначения, наименование – здание вспомогательного корпуса. Год постройки – 1999. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 642500000001000678, площадью 4,5076 га. **Начальная цена продажи – 71 496,00 рубля, задаток – 7 149,60 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 3. Капитальное строение с инвентарным номером 640/С-27117, расположенное по адресу: г. Слуцк, ул. Ленина, 292, общей площадью – 926,0 кв. м, назначение – здание специализированное много назначения, наименование – здание склада, гаража. Год постройки – 1976. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 642500000001000678, площадью 4,5076 га. **Начальная цена продажи – 91 368,00 рубля, задаток – 9 136,80 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 4. Капитальное строение с инвентарным номером 640/С-68376, расположенное по адресу: г. Слуцк, пер. 4-й Новый, 5А, общей площадью – 149,7 кв. м назначение – здание неустановленного назначения, наименование – бытовые помещения. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 642500000001000080, площадью 1,3627 га. **Начальная цена продажи – 43 092,00 рубля, задаток 4 309,20 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 5. Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-44287, расположенное по адресу: г. Брест, ул. Красногвардейская, 148А, общей площадью – 5720,8 кв. м, назначение: здание специализированное железнодорожного транспорта, наименование – пакгауз. Год постройки – 1986. Расположено на земельных участках с кадастровыми номерами 1401000000001007787 площадью 1,1046 га, 140100000001023257 площадью 0,0212 га, 140100000001023258 площадью 0,1167 га, 140100000001023259 площадью 0,8284 га. **Начальная цена продажи – 1 161 000,00 рубля, задаток – 116 100,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 6. Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-58417, расположенное по адресу: г. Брест, ул. Красногвардейская, 148А, общей площадью – 771,5 кв. м, назначение: сооружение специализированное железнодорожного транспорта, наименование – железнодорожный путь № 22, союзная колея. Год постройки – 1963. Расположено на земельных участках с кадастровыми номерами 140100000001022878 площадью 0,0865 га, 140100000001022879 площадью 0,1167 га, 140100000001023259 площадью 0,8284 га. **Начальная цена продажи – 395 100,00 рубля, задаток – 39 510,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 7. Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-87928, расположенное по адресу: г. Брест, ул. Красногвардейская, 148Б, общей площадью – 49,0 кв. м, назначение: сооружение специализированное складов, хранилищ, наименование – убежище. Год постройки – 1978. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 140100000001023256 площадью 1,8866 га. **Начальная цена продажи – 20 790,00 рубля, задаток – 2 079,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 8. Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-75375, расположенное по адресу: г. Брест, ул. Красногвардейская, 146А/2, общей площадью – 167,9 кв. м, назначение: здание административно-хозяйственное, наименование – здание административно-хозяйственное. Год постройки – 2013. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 140100000001010124 площадью 1,2862 га. **Начальная цена продажи – 78 030,00 рубля, задаток – 7 803,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 9. Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-58419, расположенное по адресу: г. Брест, ул. Красногвардейская, 148А, общей площадью – 997,5 кв. м, назначение: сооружение специализированное железнодорожного транспорта, наименование – земляное полотно. Год постройки – 1963. Расположено на земельных участках с кадастровыми номерами 140100000001022881 площадью 0,3969 га, 140100000001022882 площадью 0,0244 га, 140100000001023259 площадью 0,8284 га. **Начальная цена продажи – 324 900,00 рубля, задаток – 32 490,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %**

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку не позднее 3 рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

2. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством РБ для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством РБ

Аукцион состоится 22.08.2018 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовъ зал

Задаток перечисляется на р/с BY81POIS30120021178401933001 БИК POIS-BY2X, ОПЕРУ ОАО «Паритетбанк», 220002, г. Минск, пр-т Независимости, 77, ОКПО 37411910, получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633.

Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), земельного участка, Лот № ____, проводимом 22 августа 2018 года.

Заявление на участие и необходимые документы принимаются по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 14а, управление по реализации недвижимости, в рабочие дни: пн.–чт. – с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30, пт. – с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 16.15. **Окончание приема заявлений 17.08.2018 в 14.00.**

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию Департамента в любое время до объявления его проданным
Контакты организатора аукциона: +375 17 351 00 01, +375 17 380 27 37, +375 44 763 62 63, +375 29 551 06 05, +375 29 660 43 51

ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.: 8 (0232) 23-23-53 – Ирина Борисовна. Шаг аукционных торгов – 5 %. Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца имущества (ОАО «Гомельоблреклама»): р/с BY34BARBP30122093700130000000, БИК BARBPY2X, ОАО «Беларпромпоббанк», УНП 400071204, ОКПО 285728963000, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления). 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 18 июля 2018 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. **Прим заявлений для участия в аукционе заканчивается 31 июля 2018 г. в 16.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются.**

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торги имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Продавцом имущества в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителя торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 20 (двадцати) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. В соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь может быть предоставлена рассрочка оплаты имущества. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 13.06.2018 г. № 111(2877). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документация, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактным телефонам организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.

ПАРТАЛ У ЧАСЕ

Гісторыя Вялікай Айчыннай вайны: глыбока даследаваная і ў той жа час шмат у чым невядома. Гэта акія трагічных і гераічных лёсаў, сусвет слёз і перажыванняў, гора і пакут, страт і сустрэч... Дзённікаў звычайна не вялі на вайне: нельга было дапусціць, каб сакрэтнае альбо іншыя важныя звесткі трапілі ў баі да саперніка або ў рукі шпіёна. Таму знайсці фронтавы дзённік — вялікая удача.

Яго маглі весці нямногія, напрыклад фронтавыя журналісты, паколькі запісы становіліся каштоўнай падмогай у іх прафесійнай дзейнасці.

Ці можна апісаць маю радасць, калі я, Аляксандр Сявенка, — гродзенскі краязнавец і калекцыянер, па прафесіі — ваенны журналіст — стаў шчаслівым уладальнікам такога дзённіка, набыўшы яго на мясцовай барахолцы. Стары дзённік аказаўся сапраўдным парталам у часе, з шэптам старога, які пераносіць чытача ў грозны час вайны. Я не змог заплушчыць вачэй у тую ноч, пакуль не дачытаў яго да канца ад вокладкі да вокладкі. Неўзабаве я зразумеў, што трэба падзяліцца гэтай інфармацыяй з іншымі, апублікаваць каштоўныя матэрыялы. Аўтарам фронтавога дзённіка аказаўся мінчанін Дзмітрый Малевіч. Дзмітрый Паўлавіч да вайны працаваў у рэдакцыі газеты «Звязда». Вось найбольш цікавыя фрагменты з дзённіка фронтавога журналіста, якія публікуюцца ўпершыню.

1941 год.

22 чэрвеня. Нядзеля. Знаходжуся з жонкай у Цітве. У паветры з'явіліся самалёты дзіўнай формы і з непрыемным гукам. Нейкае нядабрае прадчуванне, трывожна. Апоўдні атрымаў паведамленне ад мясцовых калгаснікаў, якія прыбылі з Мінска, што ў горадзе пажары, вораг робіць налёты. Не веру.

А 17-й гадзіне каля Цітвянскай школы праходзіць кароткі мітынг. Прадстаўнік райкама партыі аб'яўляе, што Германія напала на СССР. Настрой цяжкі. Адправіўся на станцыю, каб ехаць у Мінск. Там упершыню пачуў разрывы нямецкіх бомбаў...

23 чэрвеня. У Мінск прыехаў а 9-й гадзіне раніцы. Над станцыяй разрывы, кружаць нямецкія самалёты. Насельніцтва з чамаданами і звязкамі кідаецца па пероне, вуліцы некалькі незвычайна шматлюдныя... Заходжу ў «Звязду». Заспеў Шляфера (намеснік галоўнага рэдактара газеты. — Аўт.). Ад бяссонных начэй у яго запалі вочы, ускудлачыны валасы. Каля стала сядзяць Грыша Клябанаў, Павел Кавалёў. Ва ўсіх стомлены выгляд. Газету выпусцілі на дзвюх палосах. Аб эвакуацыі ніхто не думае...

А 10-й гадзіне з захаду пачуўся страшны гул матораў, якія зліліся ў адзін гук. З боку пасажырскага вакзала на гарызонце паказалася чорная паласа. Вось ужо відаць самалёты... Я ўпаў каля трохтонкі і моцна ўчапіўся ў траву. І проста на мяне ляцць бомбы. Ад разрыву адной з іх машына, пад якой я ляжаў, захісталася, яе адкінула ў бок. Бомбы разрываліся вакол мяне, стагнала зямля. Калі я падняўся, каля галавы ўбачыў варонку, у якой схавалася б тая трохтонка, пад якой я знаходзіў сховішча ад смерці. Каля яе валаялі чыесьці ногі, шматкі штаноў... Горад ахутаны гарам і пылам, штохвілінна паветра прарэзваецца нямецкімі кулямі з самалётаў...

Жыхары са звязкамі хатніх рэчаў мітусіліся па агародах, хаваўся ў падвалах. Пачалося нешта страшнае...

24 чэрвеня. Начаваў у склепе... Горад апусцеў. Для таго каб перайсці на другі бок вуліцы, трэба пераступаць цераз трупы, горы цэгля...

Рухаемся на Магілёў... Гэтая магістраль ніколі не бачыла столькі людзей, як у той дзень. Ішлі старыя, цягнучы на спінах свой скарб, які гадамі здабывалі мірнай працай... Бывай, родны мой горад. Мы хутка вернемся. Абавязкова вернемся.

30 чэрвеня. Прыехалі ў Рослаў. Начаваў у кузаве. Змучаны, брудны і стомлены, я раніцай пайшоў у рэдакцыю гарадской газеты. Дамаялюся аб рабоце сакратаром рэдакцыі. На другі дзень прыезду прыпісаўся ў ваенкамаце, а 9 ліпеня атрымаў павестку аб прызыве.

14 ліпеня. Самы памятны дзень у маім жыцці. На 38-м годзе жыцця ўпершыню надзеў салдацкую гімнасцёрку. Вінтоўкі не атрымаў. Увечары накіравалі ў Крычаў. Туды прарываўся вораг. Мяне залічылі радавым 1-га ўзвода, 1-й роты, 2-га рабочага батальёна. Пачалося ваеннае жыццё...

Жонка не палкала, толькі падзіцячы ўглядалася ў рысы майго твару, імкнучыся запомніць іх. У гэтым таямнічым поглядзе я зразумеў тое, чаго не мог зразумець усе прахытыя разам 13 гадоў. Мы развіталіся, жонка спытала:

— Што робіць далей, куды табе пісаць?

Адраса я яшчэ не меў, але адказаў:

— Пішы куды-небудзь.

Сляза пакацілася па яе твары. Яна выцёрла яе батыставай насоўкай і перадала яе мне:

— Вазьмі, спатрэбіцца.

Гэтую насоўку я пранёс праз усе гады вайны...

8—27 жніўня. Размясціліся за 5 кіламетраў ад станцыі Бялынкавічы Магілёўскай вобласці. Немцы знаходзяцца за лесам. А 21-й гадзіне атрымалі загад эвакуіравацца. Усе працавалі на пагрузцы боепрыпасаў... 12 дзён эшалон стаяў у Старадубе... Немец займаў Унечу, і ўсе шляхі для эвакуацыі былі адрэзаныя. Я сеў на адкрытую платформу, адкрыў скрыню з гранатамі і падрыхтаваўся да сустрэчы з немцамі... Сем кіламетраў наш эшалон суправаджалі нямецкія танкі, якія імкнуліся ў Старадуб. Відаць, немцы вырашылі, што гэта быў іх эшалон. На станцыі Хутар-Міхайлаўскі трапілі пад моцную бамбёжку...

5 лістапада. Прыбылі на станцыю Атрошкі Варонежскай вобласці. Тут упершыню за ўвесь час памыўся ў лазні. Ад доўгіх паходаў на ступні адбалела так шмат скуры, што ў лазні ад яе адставалі цэлыя пласты.

17 снежня. Ліпецк — выдатны курортны гарадок. Тут сустрэў Рабіновіча, Гурскага, Крапіву і іншых мінчан...

1942 год.

3 8 сакавіка да 20 чэрвеня... Хутка год, як не атрымліваю пісьмаў ад жонкі. Пасылаю ва ўсе ваенкаматы краіны пісьмы з просьбай паведаміць адрас маёй жонцы. Паслаў ужо 310 паштовак. Атрымаў 150 адказаў: «Не значыцца». 151-ы адказ у сакавіку 1942 года быў самы радасны — атрымаў паштоўку ад жонкі. Яна паведамляла, што знаходзіцца на Урале...

1943 год.

18 лютага. Пачалося наступленне... У вёску Жыткова Арлоўскай вобласці прыйшлі на святанні.

Пасярэдзіне вёскі вялікая плошча, абнесена калючым дротам. За ёй — баракі, халодныя, брудныя і сырыя. Тут штодня ад голаду і холаду памірала па некалькі дзясяткаў чырвонаармейцаў. Кармілі салдат баландай раз на дзень, а працавалі па 18—20 гадзін у суткі.

5 ліпеня. Пачалася Курская бітва. У паветры ўвесь дзень і ноч вісіць зарыва агню.

6 ліпеня. Моцны масіраваны налёт нашых самалётаў на пярэдні нямецкі край. Гэтая ноч была падобная на парк з мільёнамі рознакаляровых агнёў.

27 ліпеня. Пераехалі ў вёску Гнілуша. Увесь вечар немцы кідалі на вёску снарады. Каб рабіць газету, прыйшлося перайсці ў бліндаж.

6 жніўня. Рэдакцыя пераехала ў пасёлак Надзежда. У пасёлку — ніводнага дома. Немцы ўсё спалілі за тое, што пчолы пакусалі салдат і іх коней.

8 жніўня. Я прадстаўлены да ўзнагароды — ордэна Айчыннай вайны 2-й ступені.

12 жніўня. Злучэнне перайшло да баявых спраў. Я пайшоў на пярэдні край па матэрыял. Па дарозе да КП усе вёскі спаленыя. Насельніцтва туліцца каля куч абгарэлага бярвення і цэгля. Ад вёсак Халодная Вада, Папартнае нічога не

«Месершмітт», збіты ў Будапешце, 1945 год. Фота з альбома Дзмітрыя Малевіча.

засталося, усюды груды попелу, трупы мірных жыхароў.

28 верасня. Пераправіўся цераз Днепр. Каб трапіць на КП, прыйшлося віхляць, як зайцу па скошаным лузе. Апошні прастрэльваўся немцамі штохвілінна. У адной з коп сена я знайшоў штаб палка і яго камандзіра — тав. Печанюка. Нягледзячы на абстаноўку (немец знаходзіўся за 150 метраў), камандзір, па ваеннай завядзёнцы, спытаў, ці ёў я, і загадаў ад'ютанту прыгатаваць свежай рыбы. Яе тут было багата — за некалькі метраў працякаў сівы Дняпро.

Сабраўшы матэрыял, я адправіўся ў сваю часць. Ішоў тым жа лугам, толькі ўжо ноччу. Ішоў 28 кіламетраў. У вёсцы Сапонава Гута няма ні аднаго дома. Яшчэ дымацца хаты, а ўжо чуваць стук сякер. Калгаснікі ўзводзяць новыя дамы.

14 кастрычніка. Дзень спакойны, пішу перадавіцу і збіраюся ў камандзіроўку. 17-га нашы войскі вызвалілі Лоеў. На поўдзень ад Лоева паспяхова фарсіравалі Дняпро і прарвалі абарону па фронце на 20 кіламетраў.

З успамінаў фронтавога журналіста-звяздоўца

Ліпень 1944 г. Рэдакцыя і тыпаграфія газеты «Защитник Родины» (трэці ў ніжнім радзе Дзмітрый МАЛЕВІЧ).

27 кастрычніка. У вёсцы Красілаўцы адбылася незвычайная сустрэча. Заходжу ў кватэру намесніка начальніка палітупраўлення фронту і замест таго, каб дакладваць аб прыбыцці, я, пераступіўшы парог хаты, прамовіў:

— Таварыш палкоўнік, вы не з Беларусі?

— А ты адкуль ведаеш?

— Мяркую па вашым сняданку. Бульбу ў мундзірах і салёныя агуркі ядуць толькі ў Беларусі.

— Ну, тады падсаджвайся да стала, — адказаў мне палкоўнік. Ён павярнуўся, і я пазнаю ў ім Лукашэвіча (пазней — сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР).

14 снежня. Еду ў 17-ы стралковы корпус. У вёсцы Стаўроўка сустрэў Аўдзюшына і Юфе — супрацоўніка «Советской Белоруссии»...

31 снежня. Новы год сустракаў у Аўдзюшына. Сабраліся ў адным ацалелым доміку. Ён быў настолькі маленькі, што прыйшлося сустракаць у дзве чаргі.

1944 год.

24 студзеня. Падпалкоўнік Чарняхоўскі выклікаў да сябе. Ён прама паставіў пытанне:

— Ведаеш танкі?

— Бачыў, таварыш падпалкоўнік.

— Нічога. Калі не ведаеш, то будзеш ведаць...

З гэтага дня я — літаратурны супрацоўнік газеты «Защитник Родины» 6-й танкавай арміі...

Паехаў да Сцяпана Фёдаравіча Шутава — земляка. Арыгінальны камандзір, смелы і адважны танкіст. Немцы ўвесь дзень бамбляць вёску Рыжанаўку. Калі ўзнікла яўная паргоза акружэння нямецкімі танкамі, Шутаў нацягвае зімовую шапку і кажа кіроўцу:

— Пайшлі, няма чаго тут сядзець.

Адбылася дзіўная карцінка. Немцы збіраліся акружыць савецкіх танкістаў, а атрымалася наадварот — Шутаў акружыў немцаў і задаў ім лазню. Аперацыя доўжылася не больш за гадзіну. Ён вярнуўся стомлены і брудны. Пераступаючы парог, звяртаючыся да мяне, сказаў:

— Паехалі. Ну іх к чорту, яшчэ заб'юць.

2 ліпеня. Войскі Ракасоўскага вызвалілі Вілейку, Смалявічы, Стоўбцы, Гарадзею, Нясвіж, перарэзалі дарогу Мінск — Вільня і чыгунку Мінск — Баранавічы.

3 ліпеня. Нашы войскі вызвалілі Мінск. Яго вызваленне, якое прадказвала хуткае вызваленне ўсёй Беларусі, — гэта вялікае, светлае свята беларускага народа...

У Лельчыцкім раёне немцы забілі 8 тысяч і сагналі ў Германію 3800 чалавек. З 7562 дамоў засталася толькі 32.

У Жлобіне, разбураным ушчэнт, жыхароў няма зусім.

У Мінску закатавана 120 тысяч жыхароў, у Бабруйску — 19 тысяч.

17 ліпеня. Немцы ў колькасці 57 600 убачылі Маскву. Толькі не тую Маскву, пра якую марылі гітлераўцы. Яны прайшлі па вуліцах як палонныя.

20 ліпеня. Замах на Гітлера. Абышлося апёкамі і ўдарамі. Яго не забілі, заб'ём мы.

22 ліпеня. 16 нямецкіх генералаў, якія здаліся ў палон, звярнуліся да генералаў і афіцэраў германскіх узброеных сіл: «Нашы апошнія баі і, асабліва, паражэнне цэнтральнай групы, якое канчаткова прадвызначыла зыход вайны, прывялі нас да поўнага пераканання ў безнадзейнасці далейшай барацьбы і тым схілілі нас выступіць з гэтым заклікам»...

Немцы назвалі Нёман «Лініяй катастрофы». Трэба меркаваць, для нас. Але выйшла, што тысячы абаронцаў «Лініі катастрофы» — салдаты ў халодных шэрых кіцелях, пайшлі на дно Нёмана, склалі галовы на беразе слаўнай гэтай ракі або пасля беспаспяховага супраціўлення паднялі рукі са словамі «капут».

4 жніўня... На новым паказальніку дарог «На Каўнас» нецярплівай рукой унізе напісана крэйдай: «І на Кёнігсберг, і на Берлін»...

8 лістапада. Слухаў сёння па радыё родны Мінск. Хочацца ў Беларусь. Надакучыла гэта «цывілізаваная» Еўропа.

23 лістапада. Загінуў брат Алесь. Абарвалася на 37-м годзе жыццё воіна, афіцэра, журналіста — актыўнага і бясстрашнага абаронцы Радзімы, адданага камуніста. Загінуў прамы, чысты і высакароднай душы чалавек, незабыўны брат.

31 снежня. А 22-й гадзіне гвардыі маёр Іван Цімафеевіч Казлоў уручыў мне ордэн Чырвонай Зоркі за № 943482.

1945 год.

13 лютага. Нашы войскі, пасля паўтарамесячнай аблогі, скончылі ачышчэнне ад немцаў Будапешта.

17 сакавіка. Перайшоў блакітны Дунай. Стаў ён не блакітны. Кавалкі дошак, бярвёны плывуць па паверхні яго водаў... Зноў пачуў песню «кацюшы», гудзенне самалётаў.

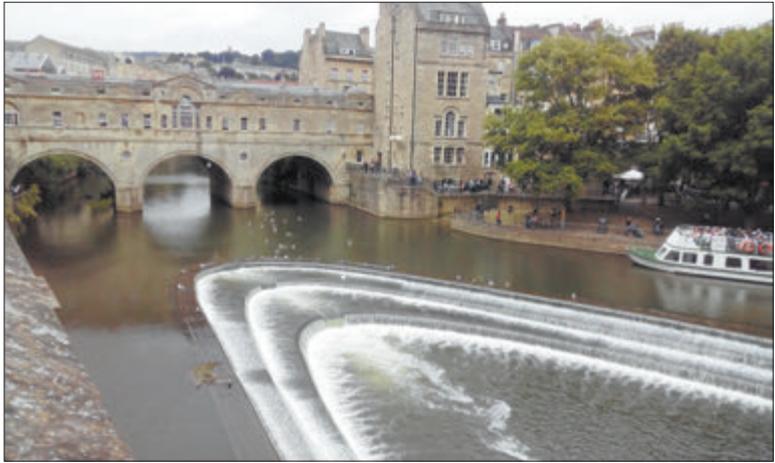
22 красавіка. Знаходжуся ў Бернгардсталі. З вёскі толькі што сышлі немцы. Яны расказалі жыхарам, што бальшавікі з рагамі. І калі я увайшоў у дом, гаспадыня спытала:

— А біць нас будзеце?

30 красавіка. Загад аб узнагароджанні мяне ордэнам Айчыннай вайны 1-й ступені.

12 мая. Пры ўездзе ў Прагу жыхары выкочвалі на вуліцы бочкі з віном, півам, частавалі рускіх воінаў. Вуліцы ў гэты дзень былі чыста падмеченыя і палітыя вадой — гэта ў знак удзячнасці жыхароў воінам Савецкай арміі. «Нех жые Руда Армада!» — чулася з усіх бакоў...

Падрыхтаваў Аляксандр СЯВЕНКА, «Ваяр». Поўны тэкст матэрыялу чытайце на сайце sviazda.by

Геаграфічна Англія — гэта нібы Еўропа. І у той жа час Еўропа своеасаблівая. Па-першае, туды няпроста патрапіць. І не толькі з прычыны фінансавага складніка — хоць дарога і пражыванне не слаба ўдараць па кашальку сярэдняга беларуса. Яшчэ і візу цяжка атрымаць. Дакументаў для яе патрэбна куды больш, чым на звычайны «шэнген». І каштуе віза, самая танная, пад 150 долараў. Праўда, даюць яе тэрмінам на паўгода і на некалькі паездкаў.

А яшчэ, нягледзячы на наяўнасць візы ў пашпарце, вас па прылёце чакае абавязковая размова з прадстаўніком пагранічнай службы. І як быць чалавеку, калі не ведаеш англійскай мовы, — не ўяўляю. Перада мной дапытвалі кітайку, якая ці мову не ведала, ці ў адказах блыталася. Якое выйсце знайшлі? Памежнік надыйтоўваў ёй у тэлефон пытанні, яна іх адпраўляла знаёмым, тыя перакладалі, прысылалі назад. Дзяўчына канструявала адказ — пасылала назад, там ёй яго перакладалі. І так па крузе...

Галоўны сэнс пытанняў, што даюць турыстам, — ці хопіць сродкаў на пражыванне, ці не маеца намеру застацца? А вось на выліце ніякіх пагранічных праверак няма, назад адсюль адпускаюць спакойна.

Прыляцеў я рана, аўтобус з аэрапорта ў горад, білет на які быў набыты загадзя, адпраўляўся значна пазней. Усё ж пакрочыў да адыходзячага цяпер транспарту: можа возьмеце? — Няма праблем, — адказаў кіроўца, амаль не глянуўшы на білет, — садзіся. А потым на міжгароднім аўтавакзале пры перасадцы білет наогул некуды заваліўся ў рукзаку. Сабраўся шукаць, але мяне спынілі. — Дакладна маеца білет? — пацікавіўся кантралёр. — Ну і добра, ідзіце і садзіцеся. І толькі ў спіну дадаў нечаканае: «Калі вы джэнтльмен».

Відаць, тут яшчэ давяраюць слову. Чуў, што нават іх суды часцяком вуснае абяцанне могуць прыраўняць да афіцыйнага дакумента ці заверанай даведкі. Зразумела, калі паліцаць вас джэнтльменам, які ведае цану свайму слову.

Вялікабрытанія і да свайго знакамітага рэферэндуму аб выхадзе з ЕС была членам еўрапейскай сям'і з нацыянальнымі асаблівасцямі. Віза для ўезду сюды патрэбна свая. Грошы таксама ўласныя — фунт стэрлінгаў. Дарэчы, тут аднымі з першых увялі наяўныя пластыкавыя банкноты, якія не камечацца і не гараць нібыта. Я паспрабаваў пакамечыць іх пяцёрку — выраўноўвалася як новенькая. А вось падпальваць ужо не рызыкнуў, прабачце. Пра левабаковы рух на дарогах казачь залішне. Вельмі цяжка да яго прызвычаіцца, асабліва ў першыя дні.

А яшчэ тут пешаходы смела ідуць на чырвонае святло святлафора. Калі няма машын, зразумела. Адвыкшы ад мінскага парадку, пачаў так хадзіць і я. Адночы сабраўся перайсці дарогу на чырвонае ды тармазнуў, угледзеўшы побач траіх паліцэйскіх. Дык яны мяне самі ледзь не падштурхнулі — чаго марудзіш, маўляў. І самі пакрочылі. Тут святлафор папя-

рэджае, але не забараняе. А рызык і сваю адказнасць, калі што здарыцца, чалавек павінен вызначаць сам.

НАОГУЛ, Брытанія ставіцца да прыезджых прывязна. У тых, хто перавёз сюды сабраныя на радзіме мільярды, — зразумела, свая планета той прывязнасці. Існуюць цэлыя фірмы, якія абслугоўваюць іх запыты, дапамагаюць абжывацца і задавальняюць усе капрызы. Але і простаму турысту тут раздолле. І пра яго дбаюць. На вуліцах паўсюдна падрабязныя карты навакольнага раёна і блізкіх знакамітых турыстычных пунктаў — не заблукаеш. Многія ўстановы культуры, нават самыя шыкоўныя, зроблены бясплатнымі для наведвання. У тым ліку і славутыя Брытанскі музей, Музей імперыялістычных войнаў, Музей сучаснага мастацтва. Меркаваў, што за ўваход у Лонданскую карцінную галерэю з мяне нешта возьмуць. Але і там палюбаваўся творамі Манэ, Тыцыяна, Рэмбранта і «Сланечнікам» Ван Гога — да «Сланечнікаў» давялося праз натоўп праціскацца — таксама за проста так. На знакамітую аглядную пляцоўку Скай-гардэн (Нябесны сад) — адну з папулярных сучасных турыстычных «фішак» брытанскай сталіцы — таксама ўваход свабодны, толькі чаргу велізарную трэба выстаяць. Калі гарадскія ўлады прапаноўвалі гэты ўчастак пад бізнес-хмарачос, то выставілі інвестарам патрабаванне: не парушыць прыроду тэрыторыі. Але на месцы будоўлі быў скверык — як тут было будавацца? Але ж пабудаваліся. Сёння скверык той квітнее, перанесены... на верхні паверх хмара-

чоса. Падзвіўся і я адтуль, з вышыні, на Лондан. І ў знак удзячнасці будаўнікам рашыў замовіць там, на даху пад аблокамі, крыху віна і кубачак кавы. Піў за іх здароўе і адносіны да свайго горада. Напоі ў рэстаране на даху Скай-гардэна каштавалі амаль столькі ж, колькі і ў звычайным вулічным кафэ.

У Лондане сёння ёсць і яшчэ адна цікавая новабудоўля — да ўсяго і з беларускім каларытам. Будынак беларускай мемарыяльнай царквы нават намінаваны на прэмію Сусветнага фестывалю архітэктуры — так званы Оскар у галіне архітэктуры. Ён прапанаваны адразу па дзвюх намінацыях — як сусветны рэлігійны будынак года і як прыклад найлепшага выкарыстання драўніны ў будоўлі. Праектаваў царкву брытанскі архітэктар Цэывай Со, які стаў яе вернікам.

У органах мясцовай улады тут ёсць чыноўнік, пасада якога гучыць як... кансультант па архітэктурнай эстэтыцы і шчасці. (Туды адбіраюць аўтарытэтных спецыялістаў з добрым мастацкім густам.) У абавязках яго — сачыць, каб любая нова-

будоўля не толькі інвестыцыі прыносіла ці працоўныя месцы стварала, але і прыгожай была, ландшафт не псавала, людзей радавала. (Эх, як патрэбны былі бы такі спецыяліст у нас — хоць бы для работы ў раёне Траецкага прадмесця ці сталічнага парка Горкага.)

ЗРАЗУМЕЛА, шмат размоў тут было і ёсць пра Брэксіт, пра распачаты выхад краіны з Еўрасаюза. Таксіст, які вёз па горадзе, прызнаўся, што ўся яго сям'я галасавала за выхад. Бо надта шмат эмігрантаў прыехала ў краіну. Пры галасаванні, праўда, была ўпэўненасць, што акажуцца ў меншасці. А яно вось як выйшла.

Калі б рэферэндум паўтарылі, магчыма, галасавалі б ужо інакш... Паліцэйскі сказаў, што быў катэгарычна супраць выхаду. Калісьці салдацкую службу праходзіў у Заходняй Германіі і ўсё плановаў паехаць праісціся па мясцінах салдацкай малодасці. Цяпер жа, можа, і не атрымаецца такая паездка, калі збярэцца. А можа, і візы для яе спатрэбяцца, ужо англічане ад гэтага адвыклі.

Нашым землякам, што тут абжываюцца, вынікі рэферэндуму таксама неабыякавыя. А іх тут няма. Ведаю, што толькі ў 2015 годзе і толькі па стыпендыях Еўрасаюза, навуковых фондаў ці саміх універсітэтаў у навучальных установах Вялікабрытаніі вучылася не менш за сотню нашых дзяўчат і юнакоў. Адольвалі беларусы нават прыступкі знакамітых Лонданскай школы эканомікі, Оксфардскага і Кембрыджскага ўніверсітэтаў — ВНУ сусветнай топ-дзясяткі. Вучыцца ў Англіі цяжка, але адукацыя таго варта. Лынды біць няма калі. Студэнцкія бібліятэкі — і тыя працуюць круг-

ласутачна, і нават глыбокай ноччу не пустуюць. Ніякіх пабляжак на абставіны тут не даюць — краіне патрэбныя веды.

Нашы землякі тут найперш здаваюць Кірыла Чыкіюка і Арцёма Ставенку. Кірыл, апроч звычайнай універсітэцкай адукацыі, адолеў і аспірантуру кафедры фізікі ў Оксфардзе. Арцём адольвае аспіран-

туру Лонданскага ўніверсітэцкага каледжа (ЮсіЭл). Удвух яны зрабілі адкрыццё, за якім цяпер ганяюцца вядучыя вытворцы электронікі. Хлопцы прыдумалі, як утрымліваць выяву фармату тры джы ў адкрытай прасторы — што раней лічылася справай немагчымай. Калі Кірыл абараняў сваю вучоную ступень, то строгія оксфардскія прафесары не раз прасілі яго прыпыняцца — не паспявалі мэтры за ходам навуковых думак ураджэнца Брэста. У выніку строгі савет ацаніў яго працу як бліскучую. Шматабяцальным вучоным лічаць тут і Максіма Дадонава — выпускніка кафедры фізікі Кембрыджскага ўніверсітэта. А ў Лондане адным з найлепшых універсітэцкіх выкладчыкаў эканомікі прызнана мінчанка Юлія Карастылёва.

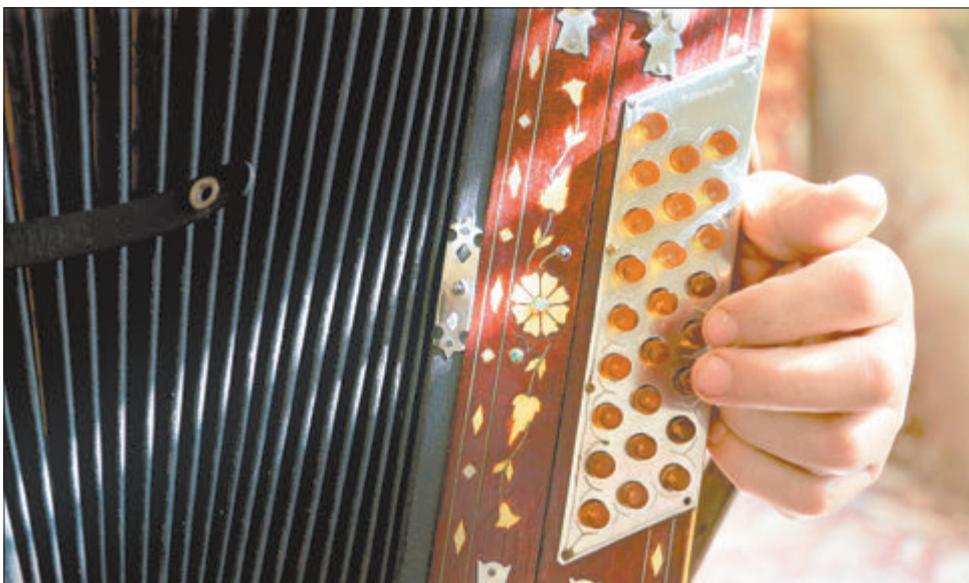
На Стаўбцоўшчыне ведаю бабульку, чый бацька ў 1939 годзе быў прызваны ў польскае войска на вайну з Германіяй і больш дахаты не вярнуўся. Толькі ў сямідзясяты гады дайшлі да сваякоў пісьмы з Англіі, дзе ён абжыўся пасля службы ў войску. Там і памёр, ні разу дома ўжо не пабываўшы... Бабулька мяне ні аб чым не прасіла, але не паленаваўся я дабрацца да гарадка за сто кіламетраў ад Лондана і там прайшоў па адрасе, што быў пазначаны на старэнькім канверце з бабуліных скарбаў. Шмат часу прайшло пасля смерці нашага земляка, у доме жылі ўжо іншыя людзі. Але спадара Ліпніцкага там памятаюць. «Ён быў храбрым салдатам Другой сусветнай, героем бітвы пад Монтэ-Касіна», — распавялі мне жыхары суседніх дамоў.

АДЛЯТАЮЧЫ, у аэрапорце акупіў і пагартаў адну з мясцовых газет. На бачным месцы там — расповед як дзевяностагадовай каралева ў сваю загарадную рэзідэнцыю ў Віндзары — туды, дзе нядаўна гулялі вяселле яе ўнука Гары — дабіраецца звычайнай электрычкай. І праз іншыя крокі Елізавета спрабуе эканоміць дзяржаўныя расходы на сваё ўтрыманне. І моцная яшчэ — у дажджлівае надвор'е на афіцыйных цырымоніях парасонкі трымае сама.

Вікенцій КЛЮЧНІК

ПЕСНІ ДЛЯ МАТУЛІ

Са старымі вясковымі музыкантамі адыходзіць эпоха самабытнай народнай культуры. Некалі гарманісты весялілі аднавяскоўцаў на вячорках, маёўках, кірмашах і фэстах, вяселлях і провадах у армію. Амаль у кожнай вёсцы быў свой, як раней казалі, «музыканцік», а калі не было — запрашалі альбо наймалі з суседняй вёскі. У песнях і танцах жыве народная душа.

Дзе тыя «першыя хлопцы на сяле» — народныя таленты, самабытныя вясковыя віртуозы, самародкі ігры на двухрадках? У якіх скрынях і шафах схаваны іхнія інструменты? На жаль, нам застаецца толькі ўспамінаць таленавітых вясковых музыкантаў...

Час ад часу я сустракаю саматужных гарманістаў з вёскі ў гарадскім асяродку. Урбанізацыя не «ўтаймавала» іхні талент, па-ранейшаму яны не страцілі вострае пачуццё народнай музыкі. Адзін з такіх — Уладзімір Паўловіч — былы мінскі жыхар, які дванаццаць гадоў таму вярнуўся на малую радзіму ў вёску Лозкі Наваградскага раёна. Вярнуўся са сваім сябрам-спадарожнікам — гармонікам. Найгрышамі і песнямі ён весяліць сваю старэнькую маці. Па прафесіі сталяр мінскага вагоннага дэпо і завода «Гарызонт», ён ніколі не кідаў любімы заняткаў, удзельнічаў у конкурсах «Іграй, гармонік!». Цяпер Уладзімір Аляксеевіч — адзіны на ўвесь раён традыцыйны гарманіст, які ведае ўсе даўнейшыя танцы, народныя песні. Таму я і вырашыў запісаць яго ўспаміны і жывую музыку на відэа, зрабіць фотасесію ў родным доме і ў вясковых ваколіцах. **На сайце zviazda.by можна паслухаць полькі, вальсы і іншыя танцавальныя мелодыі ў яго выкананні, паглядзець больш здымкаў і даведацца пра музычную «кар'еру» вясковага музыканта.**

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Скарыстайцеся
вашым смартфонам,
каб адсканаваць
QR-код і ўбачыць
больш фота.

Открытый аукцион № 52/18 по продаже капитального строения по адресу: Минская область, Минский р-н, Папернянский с/с, д. Паперня, ул. Центральная, 20А					
Организатор аукциона ООО «Реалконсалтинг», адрес: ул. Пономаренко 35А, пом. 701, каб. 8, г. Минск, 220015, Республика Беларусь, телефон/факс + 375 (17) 256-61-35					
Аукцион состоится 23.08.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 35А, пом. 701. Продавец – Шурко А. С.					
№ лота	Предмет аукциона	Местонахождение	Площадь, кв. м	Начальная цена продажи	Сумма задатка по лоту, руб.
1	Капитальное строение с инвентарным номером 600/С-72600, расположенное на земельном участке площадью 0,2081 га с кадастровым номером 623685507601000067. Наименование – здание бани, назначение – здание специализированное иного назначения	Республика Беларусь, Минская область, Минский р-н, Папернянский с/с, д. Паперня, ул. Центральная, 20А	296,3	70 000 долл. США*	10 000
* расчеты за приобретаемое имущество осуществляются в белорусских рублях по курсу НБРБ, установленному на дату проведения аукциона					
Порядок проведения и выбора победителя Открытый аукцион на повышение начальной цены проводится с шагом аукциона в размере 5 процентов от начальной стоимости предмета аукциона. Победителем объявляется участник аукциона, предложивший наиболее высокую цену. В случае когда в аукционе примет участие один участник либо на аукцион явится один участник (далее единственный участник), предмет аукциона продается этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, с его согласия					
Прием заявлений Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 35А, пом. 701, каб. 8. Последний день приема заявлений: 20.08.2018 до 17.00					
Задаток Для участия в аукционе необходимо внести задаток (задатки) в вышеуказанном размере (в случае участия в торгах в отношении нескольких лотов – задаток вносится для каждого из предметов аукциона). Банковские реквизиты: – для резидентов РБ задаток перечисляется в белорусских рублях Организатору аукциона на расчетный счет BY70SLAN30124358100130000000 в ЗАО «Банк ВТБ» (Беларусь), г. Минск, ул. Московская, 14, БИК SLANBY22; – для нерезидентов РБ задаток перечисляется в валютном эквиваленте по курсу НБ РБ на дату платежа на следующие счета: в долларах США (USD) – расчетный счет BY28SLAN30124358150210000000 в ЗАО «Банк ВТБ» (Беларусь), г. Минск, ул. Московская, 14, БИК SLANBY22. Получатель платежа: ООО «Реалконсалтинг», УНП 191302068. Назначение платежа: «Задаток согласно Извещению о проведении аукциона № 52/18 по лоту № 1»					
Затраты Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона осуществляется победителем аукциона (единственным участником) по фактическим затратам, определенным в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукциона № 50/18. Победитель аукциона (единственный участник) обязан перечислить на текущий (расчетный) счет Организатора сумму затрат на организацию и проведение аукциона в белорусских рублях в течение 3 рабочих дней со дня его проведения					
1. Участнику, выигравшему аукцион, и единственному участнику сумма внесенного задатка учитывается в счет исполнения обязательств по договору, заключенному по результатам аукциона. Участникам, не выигравшим аукцион, единственному участнику, не согласившемуся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона. 2. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, о чем Организатором аукциона извещаются участники аукциона. 3. Срок подписания договора купли-продажи предмета аукциона – в течение 10 дней со дня проведения аукциона. Срок оплаты предмета аукциона по договору купли-продажи – в течение 20 дней со дня проведения аукциона, если стороны договора не договорятся об ином сроке					
КОНТАКТНАЯ ИНФОРМАЦИЯ ОРГАНИЗАТОРА АУКЦИОНА: +375 (17) 256-61-35, +375 (25) 549-86-22, Игорь Садливский • auction@expertiza.by. Более подробную информацию и фото можно найти на сайте: http://www.expertiza.by					

Извещение о проведении электронных торгов

Коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости» 22 августа 2018 г. в 11.30 на электронной торговой площадке «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ» (<http://minskestate.by/>) проводит электронные торги по продаже права заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске. Предмет электронных торгов: право заключения договора аренды земельного участка сроком на 5 лет

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Целевое назначение земельного участка / назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества	Начальная цена предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, руб.	Отдельные условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Минск в районе ул. Владислава Сырокомли	500000000003005226	0,1500	Для строительства объекта автосервиса в районе ул. Владислава Сырокомли в г. Минске / земельный участок для размещения объектов по ремонту и обслуживанию автомобилей (в том числе автомобильных заправочных и газонаполнительных станций)	28 166,35	5 000,00	9 949,02	Проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами: объекты автосервиса не менее 50 %; магазин сопутствующих товаров, кафе, административные помещения; показатели по вместимости объектов строительства до 1400 кв. м общей площади возмещение открытому акционерному обществу «Шомислица» убытки сельскохозяйственного производства в сумме 19,74 руб. с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения возмещение потерь сельскохозяйственного производства в сумме 398,59 рубля*

* Потери сельскохозяйственного производства подлежат пересчету с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения.
Продавец: Минский городской исполнительный комитет, пр-т Независимости, 8, 220030, г. Минск, сайт: www.minsk.gov.by
Организатор электронных торгов и оператор электронной торговой площадки: Коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, телефоны: (017) 226-16-72, 327-40-22, сайт: www.mgcn.by.
Порядок проведения электронных торгов: электронные торги проводятся в соответствии с регламентом информационной торговой системы ЭТП «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ» (далее – Регламент) с соблюдением требований Положения о порядке проведения электронных торгов по продаже государственного имущества, включая земельные участки, права заключения договора аренды государственного имущества, в том числе земельных участков, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 608 (далее – Положение).
Для участия в электронных торгах необходимо ознакомиться с Регламентом, зарегистрированным на сайте ЭТП по электронному адресу <http://minskestate.by>, пройти аккредитацию на ЭТП, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП.
Задаток перечисляется на расчетный счет № BY34BPSB30121049710199330000 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Минску и Минской области, БИК BPSBBY2X, 220035, г. Минск, пр-т Машерова, д. 80, УНП 190398583, получатель – коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости» (задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению) не позже срока окончания приема документов на участие в электронных торгах – **17.08.2018 г.**
 Дата и время начала проведения электронных торгов: **22 августа 2018 года в 11.30** (по времени на сервере ЭТП «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ».)
Победитель электронных торгов либо единственный участник аукциона электронных торгов, выразивший согласие на приобретение земельного участка по начальной цене, увеличенной на 5 % (претендент на покупку), в течение 10 рабочих

дней со дня утверждения протокола о результатах электронных торгов либо признания торгов несостоявшимися, до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);
- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;
- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;
- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком на основании решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и протокола о результатах аукциона либо протокола о признании аукциона несостоявшимся заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона **договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.**

Размер штрафа, уплачиваемого участником электронных торгов и (или) их победителем (претендентом на покупку) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет:
 по земельному участку для строительства объекта автосервиса в районе ул. Владислава Сырокомли в г. Минске 5 000,00 руб. (пять тысяч белорусских рублей).
Прием заявлений на участие в электронных торгах с прилагаемыми документами осуществляется **по 17.08.2018** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 2, тел. (017) 2261672.
 Детальная информация о порядке участия в электронных торгах размещена на сайте ЭТП «МИНСК-НЕДВИЖИМОСТЬ» (<http://minskestate.by>).

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Химремонт»

Аукцион состоится 30 июля 2018 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Луначарского 1-я, 67.
 Аукционные торги проводятся в соответствии с Инструкцией о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов недвижимости и иного имущества, не относящегося к государственной собственности, а также аукционов на право заключения договоров аренды нежилых помещений, утвержденной приказом № 5а от 22.01.2014 г.
 Первоначальное извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Звязда» № 112 (28728) от 14.06.2018 г.

№ лота	Наименование предмета торгов, местонахождение имущества	Состав и краткая характеристика предмета торгов	Начальная цена, рублей (с НДС)	Задаток, рублей
1	Комплекс объектов недвижимости и основных средств ОАО «Химремонт», расположенных по адресу: г. Гомель, ул. Добрушская, 47	Состав комплекса включает: капитальное строение с инвентарным номером 350/С-3387 (наименование: здание С-1; одноэтажное сборно-щитовое основное строение; общая площадь – 171,8 кв. м); капитальное строение с инвентарным номером 350/С-3388 (наименование: контрольно-пропускной пункт; одноэтажное кирпичное основное строение; общая площадь – 7,1 кв. м); капитальное строение с инвентарным номером 350/С-3389 (наименование: сарай; одноэтажное металлическое основное строение; общая площадь – 7,8 кв. м); капитальное строение с инвентарным номером 350/С-3390 (наименование: склад; одноэтажное металлическое основное строение; общая площадь – 281,4 кв. м); капитальное строение с инвентарным номером 350/С-3391 (наименование: уборная; одноэтажное дощатое основное строение; общая площадь – 3,1 кв. м); капитальное строение с инвентарным номером 350/С-3392 (наименование: павильон; одноэтажное металлическое основное строение; общая площадь – 16,2 кв. м); капитальное строение с инвентарным номером 350/С-3393 (наименование: гараж; одноэтажное металлическое основное строение, кирпичная, металлическая пристройки; общая площадь – 320,3 кв. м; ограждение (инв. № 200027, металлическая сетка на металлических столбах, в т. ч.: ограждение вокруг трансформатора (протяженность – 32,25 м); ограждение территории (протяженность – 45,3 м); бетонное покрытие (инв. № 6202223019, площадь – 650 кв. м); капитальное строение с инвентарным номером 350/С-189229 (наименование: водопроводная сеть, электрическая сеть; год постройки – 1984; подземная водопроводная сеть, материал – сталь, протяженность – 121,2 м, ввод от городской водопроводной сети, количество колодцев – 3 шт.; подземная электрическая сеть, материал – алюминий, протяженность – 208,2 м, ввод от КТП-586); прочее имущество: молниеотвод (инв. № 206080205), пожарная сигнализация (инв. № 470750203), охранная сигнализация (инв. № 6470710064), трансформатор КТП-586 (инв. № 6470713020). Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 34010000008000008 площадью 0,7039 га. Земельный участок предоставлен на праве постоянного пользования. Ограничения отсутствуют	144 890,18 (снижена на 20 %)	10 000,00

Условия оплаты: в течение 10 банковских дней с момента подписания договора купли-продажи.
Продавец: филиал ОАО «Химремонт» – «Транснефтьдиагностика», 246001, г. Гомель, ул. Барыкина, 1, тел. (0232) 44 10 44, тел./факс 44 10 39.
Организатор торгов: Коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Региональное инвестиционное агентство «ГомельИнвест», г. Гомель, ул. Луначарского 1-я, 67, тел. (0232) 25 49 00, факс (0232) 25 49 01.
 Задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления на р/с BY54 BPSB 3012 1131 2904 1933 0000 БИК BPSBBY2X в Региональной Дирекции № 300 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Гомель, ул. Крестьянская, 29а. Получатель платежа – ГП «РИА «ГомельИнвест», УНП 490779270. Назначение платежа: «Задаток для участия в аукционе 30 июля 2018 г.».
 В аукционе имеют право участвовать индивидуальные предприниматели, физические и юридические лица, подавшие в установленный срок заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внесшие задаток по заявленному лоту до подачи заявления и прошедшие заключительную регистрацию с 10.00 до 11.00 30 июля 2018 г.
 Документы для участия принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Луначарского 1-я, 67 по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 15.30 по 27.07.2018 г. включительно. Подача документов по почте не допускается. Заявления, поступившие позже установленного срока, не рассматриваются.
 При подаче заявления участник должен иметь:
 1) копию платежного поручения с отметкой банка, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе (в случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть);
 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность;
 индивидуальный предприниматель – паспорт, копию свидетельства о государственной регистрации и его подлинник для заверения его копии организатором аукциона;
 представитель индивидуального предпринимателя – паспорт и доверенность;
 представитель юридического лица (резидент РБ) – паспорт (руководитель – копию приказа, протокола о назначении на должность), доверенность на участие в аукционе и подписанные документы, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копий организатором аукциона;
 представитель юридического лица (нерезидент РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из государственного реестра юридических лиц страны происхождения (выписка должна быть датирована не позднее шести месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения

ния, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенными переводами на белорусский (русский) язык.
 Представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.
 Копии документов предоставляются без нотариального засвидетельствования.
 Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену на аукционе; лицом, приравненным к Победителю, признается единственный зарегистрированный участник, выразивший согласие купить предмет торгов.
 Победитель торгов (единственный участник, выразивший согласие купить предмет торгов) обязан:
 – подписать протокол о результатах аукциона;
 – в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения торгов возместить Организатору вознаграждение, включая фактические затраты, связанные с организацией и проведением аукциона. Размер вознаграждения составляет 4 % от начальной цены проданного с аукциона объекта и 5 % от суммы превышения цены продажи объекта над начальной ценой, но не менее суммы фактических расходов;
 – в течение 10 (десяти) банковских дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов;
 – в сроки, согласно заключенному договору купли-продажи, выплатить Продавцу стоимость предмета торгов, сформированную в установленном порядке.
 Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона.
 Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими Победителем аукциона (единственным участником, не пожелавшим купить предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %), возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.
 Задаток участника аукциона, ставшим Победителем (единственным участником, выразившим согласие купить предмет торгов), засчитывается в счет окончательной стоимости предмета торгов.
 Размер штрафа, уплачиваемого участником аукциона и (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 100 (сто) базовых величин.
 Продавец вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до даты его проведения.
 Справки по тел. +375 29 679 02 81. Для ознакомления с объектом звонить по тел. + 375 33 659 05 26 (Евгений Григорьевич).

Отчет Республиканского благотворительного фонда помощи детям «Подари надежду» за 2017 год

Количество учредителей Фонда – 2 человека, из них 2 – физические лица.
 Единица измерения – тыс. руб.
 Информация о стоимости имущества Фонда «Подари надежду» (далее – Фонд):
 – остаточная стоимость основных средств на 31.12.2017 г. составляет 23 110 тыс. руб., в том числе:
 – автомобиль Nissan Navara 2008 г. в. – 23 110 тыс. руб. (передан в уставный фонд учредителем)
 – поступлений из иных источников, не запрещенных законодательством, – 9,15 тыс. руб.
 Общая сумма расходов, понесенных фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в Уставе Фонда, составляет – 5,55 тыс. руб.
 в том числе :
 а) на выплату заработной платы и прочих социальных выплат сотрудникам – 0,0 тыс. руб.
 б) на оплату налогов и прочих обязательных платежей – 0,0 тыс. руб.
 в) на уставные и благотворительные цели – 5,55 тыс. руб.
 Фонд не является учредителем унитарных предприятий, участником в иных хозяйственных обществах, юридических лицах, созданных для осуществления предпринимательской деятельности.

УНП 805003382

ЗВЯЗДА

18 ліпеня 2018 г.

15

Открытое акционерное общество «Небанковская кредитно-финансовая организация «Хоум Кредит»
 Республика Беларусь,
 220018, г. Минск, ул. Одоевского, 129.
 Тел. (8017) 229 89 91.
www.homecredit.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2018 г.

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2018	01.01.2018
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	-	-
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	25	12
5	Средства в банках	1104	17 006	1 360
6	Ценные бумаги	1105	104	9 872
7	Кредиты клиентам	1106	3 106	5 287
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	933	1 592
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	-	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	9	20
13	Отложенные налоговые активы	1112	-	-
14	Прочие активы	1113	9 323	10 992
15	ИТОГО активы	11	30 506	29 135
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
17	Средства Национального банка	1201	-	-
18	Средства банков	1202	-	-
19	Средства клиентов	1203	1 443	1 929
20	Ценные бумаги банка	1204	-	-
21	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
23	Прочие обязательства	1207	79	629
24	ВСЕГО обязательства	120	1 522	2 558
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
26	Уставный фонд	1211	14 479	14 479
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	1 969	1 969
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	165	167
30	Накопленная прибыль	1215	12 371	9 962
31	ВСЕГО собственный капитал	121	28 984	26 577
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	30 506	29 135

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 июля 2018 г.

(в тысячах белорусских рублей)

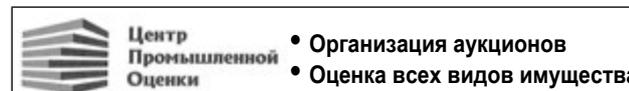
№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2018	01.07.2017
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	862	4 307
2	Процентные расходы	2012	146	1 154
3	Чистые процентные доходы	201	716	3 153
4	Комиссионные доходы	2021	399	1 553
5	Комиссионные расходы	2022	84	291
6	Чистые комиссионные доходы	202	315	1 262
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	59	14
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	20	(101)
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	-	-
11	Чистые отчисления в резервы	207	(5 791)	(1 116)
12	Прочие доходы	208	679	2 467
13	Операционные расходы	209	4 036	7 070
14	Прочие расходы	210	251	81
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	3 293	760
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	887	195
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	2 406	565

Заместитель Председателя Правления Грицель А.А.
 Главный бухгалтер Бельчик А.Н.
 Лицензия на осуществление банковской деятельности № 18, выданная НБ РБ 15 июля 2016 года. УНП 807000056.

22 августа 2018 г. ИЗВЕЩЕНИЕ №7-С/2018 о проведении открытого аукциона по продаже земельных участков в ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Кадастровый номер участка	Площадь, га	Целевое назначение	Наличие ограничений	Начальная стоимость, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы на подготовку документации, руб.
1	ул. Добрушская, 83	340100000008005675	0,1500	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	Охранная зона объектов газораспределительной системы	31 860,00	1 000,00	3 063,39
2	ул. Камышовая (в районе жилого дома № 20)	340100000006005540	0,0984		Охранная зона электрических сетей, сетей и сооружений канализации	28 280,16	1 000,00	2 504,78
3	ул. Витебская 1-я, 68 (участок № 1)	340100000002005951	0,0955		Ограничений в использовании не имеет	32 904,18	1 000,00	2 276,28
4	ул. Ореховая (район жилого дома № 45)	340100000011000068	0,0532		Охранная зона электрических сетей, сетей и сооружений водоснабжения, водопровода	5 590,34	200,00	2 634,18
5	ул. Полевая (район жилого дома № 118а)	340100000008005038	0,1500		Водоохранная зона рек и водоемов	44 169,51	2 000,00	2 096,86

1. Организатор аукциона – Коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр»);
 2. Аукцион проводится комиссией, созданной Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр», в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов проведения открытого аукциона по продаже земельных участков в ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ в г. Гомеле, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется, согласно техническим условиям, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями на стадии производства проектно-исследовательских работ. Желающим предварительно ознакомиться с документами и характеристиками расположенных на участке инженерных коммуникаций, строений, сооружений, инженерно-технических условий необходимо обращаться в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» (г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. №№ 3-6, 3-14).
 3. **Аукцион состоится 22 августа 2018 г. в 15.00 в Гомельском городском исполнительном комитете по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. 115**, при наличии не менее двух участников на каждый лот. Если заявление на участие подано только одним гражданином, юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем, земельный участок предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.
 4. К участию в аукционе допускаются граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, подавшие в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» в указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка за каждый лот в размере, указанном в извещении с отметкой банка, на **р/с ВУ74 ВАРВ 3012 2030 8001 3000 0000 в филиале ГОУ ОАО «Белагпромпромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, УНП 400230163, БИК ВАРВВУ2Х. Получатель платежа – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр». Наименование платежа – оплата задатка за участие в аукционе.** Кроме того, **НЕОБХОДИМО открыть текущий расчетный счет (с указанием транзитного счета) в филиале ГОУ ОАО «Белагпромпромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 – для возврата задатка за участие в аукционе (в случае неподачи на аукционных торгах).**
 Необходимые документы:
 4.1 граждане – копию документа, содержащего их идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;
 4.2 представителю или уполномоченные должностные лица юридических лиц Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
 4.3 индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования;
 4.4 представители гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;
 4.5 представители или уполномоченные должностные лица иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;
 4.6 представители иностранного гражданина – легализованную в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или другой кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;
 4.7 при подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность, и его копию.
 5. **Кроме стоимости предмета аукциона и затрат на подготовку документации, победитель обязан возместить организатору торгов затраты на подготовку и проведение аукциона.** Оплата стоимости предмета аукциона и возмещение расходов, связанных с проведением аукциона, подготовкой документации осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.
 6. Гомельским городским исполнительным комитетом в установленном законодательством порядке может быть предоставлена рассрочка внесения оплаты стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления рассрочки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».
 7. Заявления для участия в аукционных торгах принимаются Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр» с **18 июля по 20 августа 2018 г. включительно.** Дни приема: понедельник, среда, пятница с 08.00 до 16.30 (обед 12.00–13.00) по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. 3-6, 3-14. Заключительная регистрация зарегистрированных участников аукциона с 14.30 в день проведения аукциона по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. № 115.
Контактный телефон 41-97-86. Информация размещена на сайте: www.gomel.gov.by либо geodezcentr.by

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона
Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец Воложинское районное потребительское общество, Минская обл., г. Воложин, ул. Партизанская, 30
Предмет аукциона
 Наименование Назначение Общ. пл. Инв. номер
Здание магазина Здание специализированное розничной торговли 90,6 кв. м 632/С-24725
 Составные части и принадлежности: сарай блочный, уборная дощатая
Адрес предмета аукциона: Минская обл., Воложинский р-н, Раковский с/с, д. Поморщина, ул. Совхозная, д. 9А
Сведения о земельном участке: общ. пл. **0.0601 га** предоставлен на праве постоянного пользования для обслуживания здания магазина
Начальная цена с НДС 20 % – 48 000,00 бел. руб.
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № ВУ60ВЛВВ30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК ВЛВВВУ2Х, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»
Срок заключения договора купли-продажи **15** рабочих дней после снятия продавцом зарегистрированных обременений по предмету аукциона в установленном законодательством Республики Беларусь порядке
Условия оплаты предмета аукциона
 Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи
 Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by
 Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия
Аукцион состоится 21.08.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **20.08.2018 до 17.00** по указанному адресу. Тел.: +375 17 280-36-37; 8029-317-95-42. www.cpo.by. Email: auction@cpo.by

Крынічка

Вядучая рубрыка Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Вусені, якія ядуць вашу капусту

Бадай самая ўпадабаная гародніна ў шкоднікаў — капуста. Хто толькі яе не есць! Гэта могуць быць і крыжакветныя блошкі, і лічынкі капуснай мухі, і капусная тля, і капусная моль, і капусная соўка, і мядзведка... Але больш за ўсё шкоды ў сярэдзіне лета наносаць вусені совак, бялянкі і капуснай молі.

Недаацэнка ўплыву на ўраджайнасць гэтых шкоднікаў можа пацягнуць нават поўную страту ўраджаю. Вусені соўкі пачынаюць есці лісце качана, спачатку верхнія пласцінкі, а падросшы, выядаюць у ім шматлікія хады, выклікаючы загініванне качаной.

Самка адкладае ад 8 да 200 яек, а за сезон можа адклаці да 2,5 тысячы яек. Дарослы вусень дасягае 5 см і практычна недасягальны для хімікатаў. Таму змагацца з імі лепш адрознаваць некалькімі сродкамі.

У першую чаргу трэба знішчаць пустазелле, бо на іх

вусені могуць ад'ядаць і набірацца сіл. Кожны тыдзень трэба аглядаць лісце, каб знішчыць лічынак, пакуль яны яшчэ ўразлівыя для інсектыцыдаў. Можна проста збіраць іх уручную, лепш рабіць гэта ўвечары, калі вусені соўкі адправіліся падсілкавацца са сваіх хованак.

Таксама трэба рыхліць міжрадзі на глыбіню 8—10 см, каб знішчыць кладкі шкодніка. Каб гарантавана знішчыць шкоднікаў, трэба як мага раней пры іх з'яўленні апрацаваць расліны інсектыцыдамі. Велізарную карысць могуць аказаць фосфар-арганічныя прэпараты...

Капусная моль — адзін з самых небяспечных шкоднікаў капусты. Яе з'яўленне можа выклікаць масавую гібель раслін. Днём вусені хаваюцца на ніжнім

баку лісця, а ўначы і ўвечары адпраўляюцца на абед. Самкі адкладаюць па 100—700 яек.

Знішчыць іх нашчадкаў можна апырскваннем «Актэлікам», «Жукаедам» і іншымі прэпаратамі. Пакуль вусені трымаюцца кучна, можна выкарыстоўваць ручны збор. Збіраць яйкі і вусеняў трэба раніцай. Таксама можна ўжываць біялагічныя прэпараты, напрыклад «Бітаксібацылін».

ЧАМУ НЕ ЦВІЦЕ БУЛЬБА?

ца яшчэ да перыяду цвіцення, а збор ураджаю можна праводзіць ужо на 35—42-я суткі пасля пасадкі.

Існуюць яшчэ і ультрараннія сарты, якія хутка фарміруюць клубні і таксама не цвітуць, сыходзячы ад шматлікіх захворванняў і шкоднікаў бульбы. Збор ураджаю ажыццяўляецца на 28—32-я суткі пасля высадкі ў глебу.

Акрамя бульбы, якая не цвіце, існуюць сарты, якія можна класіфікаваць на наступныя катэгорыі:

Цвітуць добра. Градка з такімі кустамі выглядае як суцэльныя кветнік.

Слаба цвітуць. Бульбяное поле мае выгляд кветкавай градкі, на якой не ўсе кветкі ўзышлі.

Рэдка цвітуць. На ўчастку з бульбай вельмі рэдка можна ўбачыць кветкі. Гэта абсалютна нармальны стан.

Акрамя генетычных прычын нецвіцення бульбы варта адзначыць прыродныя і пажыўныя фактары. Некаторыя сарты не цвітуць у засушлівы перыяд, але і пры нармальным умовах перыяду цвіцення можна і не заўва-

жыць з прычыны маленькіх рэдкіх кветак.

Такім чынам, у сувязі з наяўнасцю сартоў бульбы, якія не цвітуць, варта разумець, што цвіценне не ўплывае на фарміраванне клубняў. Некаторыя нават спецыяльна абрываюць кветкі і бутоны. Вядома, гэтага рабіць не трэба. Навукоўцы даказалі, што абрыванне кветак шкодзіць бульбоўніку і клубням, паколькі перасоўванне чалавека паміж радамі спрыяе абрыву мноства лісткаў і нават сцёблаў расліны, а таксама затопванню глебы. Гэта і можа прывесці да страты значнай колькасці ўраджаю.

Галоўнымі фактарамі паспяховага ўраджаю з'яўляюцца здоравы агульны выгляд расліны і своєчасовы догляд.

Зусім не варта засяроджвацца на цвіценні — гэта не галоўнае. Цвіценне з'яўляецца толькі арыенцірам для кантролю над часам гатунасці клубняў. У большасці сартоў перыяд з'яўлення бутонаў і цвіцення супадае з пачаткам фарміравання клубняў.

Бульбу вырошчваюць амаль усе агароднікі, і, калі яна не цвіце, пачынаюць хваляцца за ўраджай. Гэты неспакой цалкам апраўданы. Дык чаму не цвіце бульба і што з гэтым рабіць?

Калі цвіце бульба? Перыяд цвіцення ў большасці сартоў прыпадае на 35-я суткі пасля высадкі ў глебу. Калі праводзілася перадпасадачнае прапашчванне бульбы, гэты перыяд можа скараціцца (25—30-я суткі). Але варта ведаць, што некаторыя сарты наогул не цвітуць па сваёй біялагічнай прыродзе і будове іх генетычнага спадчыннага кода. Раннія гатункі бульбы наогул не цвітуць. Клубні фарміруюць

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.43	21.27	16.44
Віцебск —	4.43	21.27	16.44
Магілёў —	4.51	21.20	16.29
Гомель —	4.56	21.09	16.13
Гродна —	5.18	21.44	16.26
Брэст —	5.26	21.36	16.10

Месяц

Маладзік 13 ліпеня.
Месяц у сузор'і Шаляў.

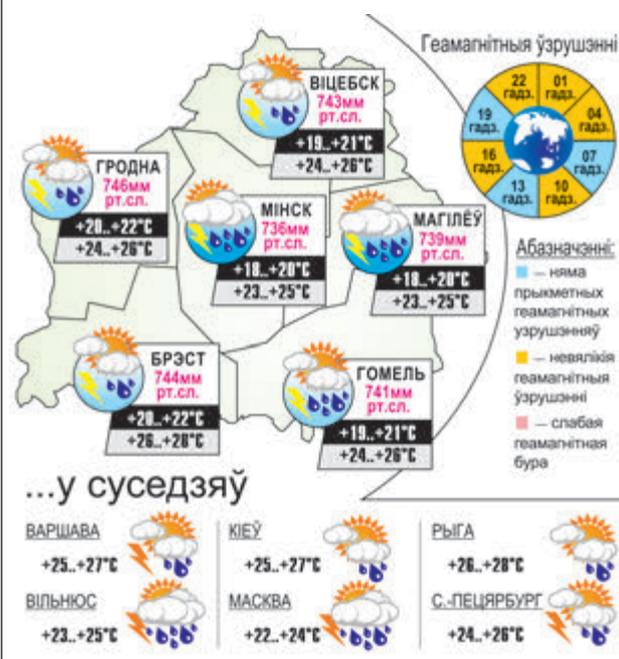
Імяніны

Пр. Варвары, Ганны, Лізаветы, Апанаса, Сяргея.
К. Караліны, Арнольда, Емяльяна, Камілія, Шымана.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

18 ліпеня

1583 год — нарадзіўся (вёска Сэрвач, цяпер у Карэліцкім раёне) Самуіл Іванавіч Маскевіч, грамадскі дзеяч, пісьменнік-мемуарыст. У 1617—1618 гадах дэпутат трыбунальскага суда ад Навагрудскага павета, затым — навагрудскі пісар. Аўтар мемуараў, у якіх змешчана багата звестак пра вайну Рэчы Паспалітай з Расіяй 1609—1618 гадоў і яе вынікі, бытавыя замалёўкі, партрэты суйачынікаў. Успаміны вызначаюцца высокім мастацкім майстэрствам, даюць аб'ектыўнае ўяўленне аб падзеях і фактах ваеннага, палітычнага і грамадскага жыцця таго часу. Памёр у 1642 годзе.

1897 год — нарадзіўся (Літва) Іосіф Казіміравіч Апанскі, беларускі дзяржаўны дзеяч. З 1924 года займаў пасаду намесніка паўнамоцнага прадстаўніка АДПУ па Беларускай ваеннай акрузе і адначасова (з 1926 года) быў начальнікам Беларускага аддзялення Галоўнага мытнага ўпраўлення СССР. Адзін з арганізатараў ліквідацыі эсэраўскага падполля ў Беларусі. Загінуў пры выкананні службовых абавязкаў у 1927 годзе.

1984 год — у Мінску з выпускнікоў Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута, навучальных устаноў Масквы, акцёраў Беларускага рэспубліканскага тэатра юнага глядача быў створаны Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр. Адкрыўся 30 красавіка 1986 года спектаклем «Гэтыя незразумелыя старыя людзі...» паводле апавесці «У вайны не жаночы твар» С. Алексіевіч.

Рэпертуар фарміруецца ў асноўным з твораў беларускіх, рускіх і замежных сучасных аўтараў.

1853 год — нарадзіўся Хендрык Антон Лорэнц, нідэрландскі фізік, стваральнік класічнай электроннай тэорыі, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіцы. Памёр у 1928 годзе.

1898 год — нарадзіўся (Расія) Васіль Іванавіч Казакоў, удзельнік баёў на тэрыторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза, маршал артылерыі. Удзельнік Грамадзянскай вайны на Заходнім фронце. У Вялікую Айчынную вайну з 1941 года — на Заходнім, Бранскім, Сталінградскім, Данскім, Цэнтральным, Беларускім і 1-м Беларускам франтах. Пад яго кіраўніцтвам у Бабруйскай аперацыі 1944 года быў выкарыстаны метады артылерыйскай падтрымкі — дваіны агнявы вал. Аўтар кнігі «На перавале», «Артылерыя — агонь!». Памёр у 1968 годзе.

1918 год — нарадзіўся Нэльсан Мандэла, дзяржаўны і палітычны дзеяч ПАР, актывіст нацыянальна-вызваленчага руху, змагар супраць апартэіду, лаўрэат Нобелеўскай прэміі міру. Памёр у 2013 годзе.

1941 год — ЦК ВКП(б) прыняў пастанову «Аб арганізацыі барацьбы ў тыле германскіх войскаў».

УСМІХНЕМСЯ

Задача:
— Вася абяцаў сёння зайсці і вярнуць 1000 долараў, а Пеця абяцаў зайсці і пазычыць у мяне 1000 рублёў.

Пытанне: хто да мяне прыйшоў, а хто не?

— Ты любіш Дзеда Ма-роза?
— Я люблю Бабу Спякоту!

Ніколі чалавек не бывае настолькі засяроджаным, як у тым выпадку, калі нясе талерку супу з кухні ў залу.

Мне доктар настойліва рэкамендаваў марское паветра. Паглядзеўшы ў кашалёк, я павесіў мойву на вентылятар.

— Я, вядома, выпіла дзве бутэлькі піва, але... я цябе кахаю.

— А я выпіў адну, так што ты мне толькі падабаешся.

caricatural.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЖАНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЬНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviadzda.by>;

e-mail: info@zviadzda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviadzda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў у тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 2652.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviadzda.by

17 ліпеня 2018 года.